

Stichting Poetry International

Bestuursverslag 2019

Inhoud

Voorwoord	4
1. Inleiding	6
1.1 Een vernieuwde basis voor het festival	6
1.2 Afscheid van langjarige projecten	7
1.3 Personele veranderingen	7
2. Het 50e Poetry International Festival	8
2.1 Programma's	9
2.1.1 Dichterslezingen en miniconcerten – JURRIAANSE ZAAL	9
2.1.2 Festivalopening: 'What Happened tot he Future?' – GROTE ZAAL.....	10
2.1.3 'In poëzie en oorlog' – JURRIAANSE ZAAL.....	10
2.1.4 Specials – JURRIAANSE ZAAL.....	11
2.1.5 Presentaties en interviews – JURRIAANSE FOYER	11
2.1.6 Poetry Nights – DE DOELEN STUDIO	12
2.1.7 Louder Than a Bomb <i>Battle</i> – JURRIAANSE ZAAL	13
2.1.8 Internationale Expertmeeting – DE DOELEN STUDIO	13
2.1.9 Poetry Academy - Workshopprogramma	14
2.1.10 Buitenprogramma's	15
2.2 Poetry International Archives op het Festival	17
2.3 Festivalpublicaties	17
2.3.1 <i>De mooiste gedichten van de wereld</i> – Poetry International & Uitgeverij Podium	17
2.3.2 ' <i>In poëzie en oorlog</i> ' – Bas Kwakman & Arbeiderspers.....	17
2.3.3 Ahmed Aboutaleb <i>Lees!</i> - Uitgeverij Douane & Poetry International.....	17
2.3.4 Festivalbloemlezing <i>What Happened to the Future?</i> – Poetry International	17
2.3.5 Mona Kareem <i>Femme Ghosts / Vrouwelijke geesten</i> – Publication Studio	18
3. Prologen	19
3.1 Poëziweek: Antjie Krog en Tom Lanoye	19
3.2 <i>We Are Poets</i> & Ulrike Almut Sandig in L/V.....	19
3.3 <i>What Happened to the Future?</i> in Kunsthal Rotterdam.....	19
3.4 010 Says it all Festival	19
4. Jaarprogrammering 2019	20
4.1 Louder Than a Bomb- cultuurtraject educatieprogramma door het jaar heen	20
4.2 Poetry Academy door het jaar heen	20
4.3 Het gedicht is een bericht	20
4.4 De Grote Poëzieprijs - Doorstart VSB Poëzieprijs	20
4.5 C. Buddingh'-prijs 2019	21
4.6 Poet in Residence: Mona Kareem	22
4.7 Dichter des Vaderlands	23

5.	Poetry International Web / Poetry International ARCHIVES	24
6.	Marketing en communicatie	25
7.	Toelichting op de organisatie	28
8.	Functies en nevenfuncties – bestuur Stichting Poetry International 2019	300
9.	Prestatieraster 2019	322
	Bijlage 1 : Statistieken	344
	Addendum: Acht principes Governance Code Cultuur 2019	36

Voorwoord

Met zo'n 1450 mensen beleefden we op donderdag 13 juni 2019 de magische opening van het 50e Poetry International Festival in de Grote zaal van de Doelen. We zagen unieke dichters, verbluffende duetten van de dichters Kayo Chingonyi, Mona Kareem en Ulrike Almut Sandig met het vijftig-koppige **Metropole Orkest** o.l.v. Jules Buckley en de legendarische, nog immer inspirerende **The Last Poets**, de 'godfathers' van hiphop en spoken word (en al net zo lang actief als het Poetry International Festival oud is). Nooit eerder genoten zoveel poëzieliefhebbers van de opening van het Poetry International Festival.

2019 Vormde een hoogtepunt in de geschiedenis van Poetry International. Meer programma's, meer dichters en vertalers, meer producties en meer andere kunstenaars waren aan het werk voor de jubileumeditie. Dat leidde ook tot meer inkomsten van projectsubsidies van publieke en private fondsen, tot veel meer bezoeken en heel veel meer publiciteit.

Aansluitend op het openingsprogramma nam Ingrid van Engelshoven, Minister van OCW, het eerste exemplaar van de jubileumuitgave *De mooiste gedichten van de wereld* in ontvangst met een toespraak die we niet snel zullen vergeten:

"Festivals hebben wat mij betreft een grote betekenis om nieuwe makers en nieuw publiek te bereiken. Ik wil ruim baan geven aan dit type festivals, omdat ik echt geloof dat we daarmee mooie dingen kunnen doen voor nieuwe en oude makers, maar ook plekken kunnen creëren waar oud en nieuw publiek elkaar kan ontmoeten. Waar een nieuwe chemie kan ontstaan. Ik wil ook de stad Rotterdam feliciteren. Zonder de stad Rotterdam was dit festival nooit tot stand gekomen, niet blijven bestaan en zou het nu niet zo levend zijn als het vanavond is. Ik denk: als je dit vanavond ziet, dan ligt er ook een opdracht bij u om dit vooral levend te houden. Ik hoop hier nog vaak terug te komen." - **Ingrid van Engelshoven, Minister van OCW**

In 2019 nam directeur Bas Kwakman na 16 jaar afscheid. Tijdens het festival presenteerde hij zijn boek over 50 jaar Poetry International *In poëzie en oorlog* waarin hij zijn afscheid als volgt verwoordde:

Het Poetry International Festival is vijftig jaar oud. Volop in beweging. (...) Ik bewoog mee totdat ook in mij, met een lichte siddering, het vliegwiel tot stilstand kwam¹.

¹ Bas Kwakman, *In poëzie en oorlog*, Arbeiderspers 2019

Wij zijn hem veel dank verschuldigd voor de wijze waarop hij het festival en de stichting heeft geleid, door niet altijd makkelijke tijden. Na het festival rondde interim-directeur Dries van Ingen zijn werkzaamheden af en per oktober trad de nieuwe directeur Inez Boogaarts aan.

Dank gaat uit naar de partijen die dit bijzondere jaar mogelijk hebben gemaakt, onder meer de Gemeente Rotterdam, Nederlands Letterenfonds, Stichting Van Beuningen Peterich, Rotterdam Festivals, Prins Bernhard Cultuurfonds, LIRA Fonds, Dioraphte, Ludo Pieters Gastschrijversfonds en als vanouds Rotterdam Schoon (vh ROTEB).

Bijzondere vermelding verdient de forse bijdrage die wij van de stichting Droom en Daad ontvingen voor het 50^e festival, waarvoor we hen zeer dankbaar zijn en waarmee we het extra luister bij hebben kunnen zetten.

Ondanks alle steun en de enorme groei in eigen inkomsten, heeft de dynamiek van dit lustrum dermate veel extra uitgaven gekost waardoor we het jaar met een tekort moeten afsluiten. Ook vertrek, waarneming en werving van de directie hebben onvoorziene kosten met zich gebracht.

Inmiddels zitten we midden in de Corona-crisis en zullen we de organisatie en het festival onder geheel nieuwe, deels nog onbekende condities moeten voorbereiden. We hebben er als bestuur alle vertrouwen in dat het vijftigjarige Poetry International ook in het 'nieuwe normaal' potentie heeft.

Siebe Weide, april 2020

Bestuursvoorzitter Stichting Poetry International

1. Inleiding

2019 was een bijzonder jaar in de geschiedenis van de Stichting Poetry International. Ten eerste stond het jaar in het teken van de voorbereiding en realisatie van het vijftigjarig jubileum van het Poetry International Festival (Hoofdstuk 2). Ten tweede werd een aantal langjarige projecten afgestoten en ten derde waren er ontwikkelingen op het vlak van personele wisselingen. Het verslag van het Vijftigste Poetry International Festival vormt de belangrijkste basis voor dit bestuursverslag. Daarom in het kort hieronder nog een aantal opmerkingen.

1.1 Een vernieuwde basis voor het festival

Vernieuwde festivalopzet

Poetry International zag in haar vijftigste festivaleditie een uitgelezen kans om een nieuwe, open en feestelijke festivalopzet te ontwikkelen en daarmee een nieuw en (inter)nationaal publiek blijvend te overtuigen. Het festival werd compacter opgezet en meer geconcentreerd op een locatie. Er is een aantal nieuwe programmalijnen en formaten ontwikkeld en elke festivaldag had een centraal thema als variatie op het hoofdthema “What Happened to the Future?”. Het bleek een goede kapstok om verschillende programmaonderdelen aan op te hangen. Het gaf richting aan de programmering en de communicatie en bood het publiek houvast.

Positionering

Poetry Internationaal heeft een unieke traditie opgebouwd waarin internationaal toonaangevende dichters elkaar ontmoeten en zich op één plek presenteren op een manier die je nergens anders ziet. Poetry ambieert het om de internationale (concurrentie)positie van het festival, ten opzichte van Berlijn, Bremen, Stockholm en St. Andrews (Edinburgh) te versterken. En met de grootse, ambitieuze en vernieuwende opzet, de veelzijdige programmering en de productionele samenwerking met andere disciplines, zoals dit jaar met het Metropole Orkest en The Last Poets, onderscheidde Poetry zich van de overige internationale festivals. In de toekomst willen we hier nog meer op inzetten, ook op vernieuwende formaten waarbij dichters en vertalers al dan niet met andere acts gepresenteerd worden.

De Doelen als festivallocatie

Met de Doelen als centrale festivallocatie hadden we de beschikking over een grote zaal die gezien de uitstraling, bezoekerspotentie en faciliteiten de juiste mogelijkheden bood voor een feestelijke, grootse opening. De andere festivaldagen waren gelokaliseerd in het zogenaamde Jurriaanse kwartier waar we met de Jurriaansezaal en de Jurriaansefoyer goede locaties hadden voor de verschillende programma's die we voor het festival in gedachten hadden. We konden het festival overzichtelijker, compacter en met meer festivalgevoel programmeren en produceren. Het bood het publiek de gelegenheid om beroemde dichters in het wild te ontmoeten: “*I had a blast talking to The Last Poets*”.

Publiek

De inzet en opzet van het jubileumfestival is succesvol te noemen. Met de nieuwe festivalopzet hebben we ons publiek ruim verdubbeld, van 3845 festivalbezoeken in 2018 naar 7663 festivalbezoeken in 2019. We willen deze groei vasthouden en verder uitbouwen, en dat biedt tevens een basis voor de toekomst met trouwe en nieuwe partners.

Financiers

Samen met trouwe vaste financiers en projectsubsidies, stelde de nieuwe samenwerking met Stichting Droom en Daad ons in staat een inhaalslag én een kwaliteitssprong te maken. De jubileumeditie van het vijftigste festival is aangegrepen om met behoud van de sterke elementen van de afgelopen festivaledities een aantal nieuwe ambities verder uit te werken.

Samenwerking

De samenwerking met Rotterdamse kunstinstellingen, Rotterdam Festivals en Rotterdam Partners is verder geïntensiveerd, o.m. in aanloop naar het festival. Bijvoorbeeld als onderdeel van het spoken wordfestival *010 Says It All* organiseerde Poetry twee weken voor het festival in samenwerking met podia *Woorden Worden Zinnen* en *Paginagroots* een programma op het dak van het Fotomuseum, waarbij ook Rotterdamse Dakendagen als partner aansloot. Hiermee bereikte Poetry een breed nieuw, jong en cultureel divers publiek. Ook de samenwerking met de Kunsthal is geïntensiveerd, door onder meer de gezamenlijke uitnodiging om twee jonge vrouwelijke kunstenaars een expositie bij 50 Jaar Poetry te laten maken. Ook waren we partner in het programma [See you later, illustrator!](#) Een educatief programma voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Ook Poetry Park bracht, terug van weggeweest, een laagdrempelige en afwisselende programmering van muziek, poëzie en spoken word, in samenwerking met de Rotterdamse partner Stichting de Nieuwe Lichting.

Met de organisatie van de internationale netwerkmeeting in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds werd een belangrijke stap gezet in het verstevigen van de internationale positie van Poetry International om ook Nederlandse dichters internationaal te promoten. De meeting bracht verschillende internationale poëzieprofessionals bij elkaar (festivaldirecteuren, vertalers, redacteurs, journalisten) die ook de rest van het festivalprogramma bezochten.

1.2 Afscheid van langjarige projecten

Van twee belangrijke initiatieven en projecten namen we afscheid: de Grote Poëzieprijs (3.4) en Dichter des Vaderlands (3.7). De focus ligt voortaan op Internationale Poëzie en promotie van vertaalde Nederlandstalige poëzie in het buitenland.

Samen met School der Poëzie spande Poetry International zich in 2018 en 2019 in voor de doorstart van de VSB Poëzieprijs onder de naam De Grote Poëzieprijs. De doorstart werd tijdens het festival succesvol afgerond met de uitreiking aan Radna Fabias. Het project werd overgedragen aan de Poëzieclub. Voor het project Dichter des Vaderlands droeg Poetry International afsluitend bij aan de verkiezing en aanstelling van Tsead Bruinja als opvolger van Ester Naomi Perquin. Met zijn installatie tijdens de Poëzie week in januari 2019 rondde Poetry International ook dit project af.

1.3 Personele veranderingen

Het vijftigste festival was een hoogtepunt in de geschiedenis van de stichting. Tegelijkertijd had de organisatie zelf in dezelfde periode een fors aantal uitdagingen te verwerken. Gedurende anderhalf jaar was Bas Kwakman, sinds 2003 als directeur actief, wegens ziekte afwezig (februari 2018 tot en met mei 2019). Dat gemis werd met een interim-directeur, Dries van Ingen, in samenwerking met het team goed opgevangen, waarbij het accent op het realiseren van het jubileumfestival lag. In juli 2019 werd na zestien jaar officieel afscheid genomen van Bas Kwakman. Na uitgebreide werving en selectie is Inez Boogaarts op 1 oktober 2019 als nieuwe directeur van start gegaan. Vanaf dat moment startte ook de voorbereidingen voor het festival 2020 en de ontwikkeling van het meerjarenbeleid.

2. Het 50e Poetry International Festival

Een uniek jubileum bood een unieke aanleiding om het Poetry International Festival in een nieuw jasje te steken. We kozen voor drie goed gevulde en voor een divers publiek ingerichte festivaldagen, op vrijdag, zaterdag en zondag. Op de donderdagavond voorafgaand aan de festival-driedaagse openden we met een grootse presentatie van de festivaldichters. De opening was al een eerste voorbeeld van een programmering waarin het accent kwam te liggen op een boeiende en thematisch doordachte maar ook zeer toegankelijke combinatie van dichters, muzikanten en andere artiesten van (wereld)formaat.

Vijftig jaar festival was tegelijk een perfecte kapstok voor zowel een terugblik op al die festivaljaren als een blik op de toekomst van de poëzie. Onder het thema 'What Happened to the Future?' hebben we aan die beide invalshoeken recht gedaan.

1970-2019

Met deze editie keerde het Poetry International Festival terug naar De Doelen, de plek waar het in 1970 allemaal begon. De opening vond plaats in de Grote zaal, de drie daaropvolgende dagen speelde het festival zich van halverwege de ochtend tot diep in de avond voornamelijk af in het Jurriaanse kwartier. Op vrijdag en zaterdag hielden we in De Doelen Studio een 'afterparty' met muziek en poëzie onder de noemer Poetry Nights. Buiten de programma's in de Doelen was er Poetry on the Block, een serie wandeltours langs poëzie in de openbare ruimte en op zondag Poetry Park, een gratis toegankelijk eendaags festival op het Schouwburgplein met festivaldichters, spoken wordartiesten en muziek, georganiseerd in samenwerking met Stichting De Nieuwe Lichting. Over deze en andere programma's, zoals de workshops, verderop in dit verslag meer.

Bezoek verdubbeld

De inzet en opzet van het 50^e festival is succesvol te noemen. Met de nieuwe festivalopzet hebben we ons publiek ruim verdubbeld, van 3845 festivalbezoeken in 2018 naar 7663 festivalbezoeken in 2019. We willen deze groei vasthouden en verder uitbouwen. De potentie daarvoor is er: 54% van de bezoekers bezocht het festival voor het eerst, 53% van het festivalbezoek gaf aan *zeker* en 38% *waarschijnlijk* komend jaar opnieuw te gaan.

De aantrekkingskracht van het festival blijkt sterk verbeterd, 56% van de bezoekers kwam van buiten de regio naar Rotterdam en 15% is jonger dan dertig (zie ook hieronder). De waardering was met een 8.0 onveranderd hoog: "Echt petje af, wat een happening!". Voor de helft van de bezoekers oversteeg het festival de verwachtingen en voor 41% was het naar verwachting. Eveneens 38% zegt het festival actief te willen promoten onder bekenden.

Terug in de Doelen

'Welcome back at de Doelen' stond er op het vier bij zeven meter grote geveldoeke boven de entree van de grote zaal van de Doelen. Poetry International was op haar vijftigste verjaardag, na vierentwintig jaar weer terug in de Doelen en werd daar op alle niveaus zeer welkom geheten. Het festivalpubliek werd binnenkomst van de Doelen verrast met een dichtregel van Rita Dove: *If you can't be free, be a mystery*.

Bastiaan de Nennie, 3D-kunstenaar, werd door Poetry International gevraagd om de ruimtes en architectuur van de Doelen een extra laag mee te geven zodat er een hedendaagse en actieve festivalsfeer zou ontstaan. Via een soundscape van vijftig jaar poëzie en een 3D-lettergordijn van het gedicht 'hooggeëerd publiek', van Ulrike Almut Sandig werd het publiek op het festival feestelijk ontvangen. De Nennie onderzocht daarnaast diverse vormen van poëzie die hij vertaalde in een tiental kleurige mensgrootte *shadow art*-kunstwerken. Ook ontwierp hij een twaalf meter lange backdrop voor het foyerpodium. Hiervoor gebruikte hij een gedicht van Remco Campert dat door middel van specifieke belichting in het Engels of het Nederlands te lezen was.

In de hal en de foyer was er een levendige boekenmark met kleine uitgeverijen en boekhandels. Het publiek kon er een poëzieregels zeefdrukken op eigen kleding of een boek opnieuw laten inbinden. Ook was er een bioscoop, inclusief popcorn, met een twee uur durende montage uit het rijke festivalarchief, een selectie poëziefilms die eerder op het festival te zien waren en net nieuw uitgebrachte films zoals *Threshold* van Michelle Cheripka en *Memory-Bridge* van Danielle Eliska and Shalewa Mackal.

2.1 Programma's

Bij iedere editie van het Poetry International Festival draait het om het ten gehore brengen van de poëzie van talentvolle en vooraanstaande dichters uit vele landen en taalgebieden, en het tot stand brengen van een publieke omgeving waarin die poëzie gedragen door de stem van de dichter en gesteund door vertalingen in het Nederlands en Engels de festivalbezoeker op een aangename, boeiende maar soms ook confronterende wijze weet te bereiken. Dat vraagt om een veelzijdig programma, bestaande uit lezingen, interviews en paneldiscussies, thematische specials, workshops en buitenprogramma's.

2.1.1 Dichterslezingen en miniconcerten – JURRIAANSE ZAAL

Centraal in de programmering stonden de dichterslezingen in de Jurriaanse zaal, die dit jaar werden afgewisseld met miniconcerten van bands, solisten en duo's. Die mix bleek zeer goed te werken. De optredens sloten qua lading en impact goed aan bij de dichterslezingen, boden een mooi en passend intermezzo en versterkten de festivalsfeer. Dichterslezingen en miniconcerten stonden doorlopend geprogrammeerd met een muzikale act na elke derde dichter en het publiek kon elk gewenst moment in- en uitlopen.

We zijn erin geslaagd een bijzondere sterke, diverse en aansprekende line-up aan dichters naar het festival te halen, met jonge en oudere publieksfavorieten, politiek geëngageerde dichters met een bijzondere talige en poëtische souplesse, rasperformers, entertainende verhalenvertellers, dichters die het denken prikkelen en laten zien welke wegen de menselijke geest allemaal in kan slaan. Iedere dichter bleek een kampioen in zijn of haar eigen poëtische wereld. Geen wonder dat de nodige optredens de zaal tot een staande ovatie brachten.

Dichters

1. **Frank Báez** [Dominicaanse Republiek, 1979]
Tevens poet-in-residence in Amsterdam (Nederlands Letterenfonds)
2. **Charles Bernstein** [Verenigde Staten, 1950]
3. **Vahni Capildeo** [Trinidad en Tobago / Verenigd Koninkrijk, 1973]
4. **Kayo Chingonyi** [Zambia / Verenigd Koninkrijk, 1987]
5. **Jules Deelder** [Nederland, 1944]
6. **Rita Dove** [Verenigde Staten, 1952]
7. **Judith Herzberg** [Nederland, 1934]
8. **Mona Kareem** [Koeweit / Verenigde Staten, 1987]
Tevens poet-in-residence in Rotterdam (Ludo Pieters Gastschrijver Fonds)
9. **Antjie Krog** [Zuid-Afrika, 1952]
10. **Tom Lanoye** [België, 1958]
11. **Patricia Lockwood** [Verenigde Staten, 1982]
12. **Lieke Marsman** [Nederland, 1990]
13. **Fiston Mwanza Mujila** [Congo / Oostenrijk, 1981]
14. **James Noël** [Haïti, 1978]
15. **Galina Rymboe** [Rusland, 1990]
16. **Sayaka Osaki** [Japan, 1982]
17. **Koleka Putuma** [Zuid-Afrika, 1993]
Vanwege visumproblemen moest Putuma op het laatste moment verstek laten gaan.
Simone Atangana Bekono [Nederland] las in haar plaats.
18. **Marieke Lucas Rijneveld** [Nederland, 1991]
19. **Ulrike Almut Sandig** [Duitsland, 1979]
20. **Lea Schneider** [Duitsland, 1989]
21. **Santiago Vera** [Peru, 1987]
22. **Zheng Xiaoqiong** [China, 1980]
23. **Péter Závada** [Hongarije, 1982]
24. **Raúl Zurita** [Chili, 1950]

Muzikanten en artiesten

Metropole Orkest onder leiding van Jules Buckley – muziek in het openingsprogramma bij de dichters Kayo Chingonyi, Mona Kareem, Ulrike Almut Sandig en The Last Poets en bij een compilatie van archiefmateriaal.

The Last Poets – de legendarische, ook vijftig jaar acterende godfathers van hiphop en spoken word, traden begeleid door het Metropole Orkest in het openingsprogramma, tijdens de afterparty bij de opening, gaven een workshop en een interview voor publiek

Mario Batkovic – componist en solo-accordeonist met eigenzinnig repertoire geïnspireerd op *minimal music*.

De Likt – Rotterdamse futuristische funkformatie met o.a. muziek op teksten van Jules Deelder en Drs. P.

Eduardo Guerrero (dans) en **Antonio Lizana** (saxofoon en zang) – een vernieuwende combinatie van flamencodans en –muziek.

Charlotte Adigéry – jong talent uit België, met minimalistische elektronische pop.

A-WA – Band rond de drie Israëlisch-Jemenitische zussen Haim met een repertoire waarin folkloristische melodieën met dance en hiphop beats worden gemengd.

Bruno Xavier da Silva – basgitarist, eenmansband met een repertoire waarin harmonie, ritme en improvisatie samenkomen.

2.1.2 Festivalopening: ‘What Happened tot he Future?’ – GROTE ZAAL

Met zo’n 1450 mensen beleefden we op donderdag 13 juni de magische opening van het 50e Poetry International Festival in de Grote zaal van de Doelen. We zagen unieke dichters, verbluffende duetten van de dichters Kayo Chingonyi, Mona Kareem en Ulrike Almut Sandig met het vijftig-koppige **Metropole Orkest** o.l.v. Jules Buckley en de legendarische, nog immer inspirerende **The Last Poets**, de ‘godfathers’ van hiphop en spoken word.

‘What Happened to the Future?’, festivalopening in de Grote zaal van de Doelen © Hielke Grootendorst

2.1.3 ‘In poëzie en oorlog’ – JURRIAANSE ZAAL

Het eerste algemene publieksprogramma in de Jurriaanse zaal stond in het teken van het vijftigjarig jubileum met de presentatie van *In poëzie en oorlog*, de door scheidend festivaldirecteur Bas Kwakman geschreven, persoonlijke en onthullende kijk op de geschiedenis van Poetry International. Ernest van der Kwast interviewde de auteur en de dichters Tonnus Oosterhoff, K. Schippers en Antjie Krog, die alle drie in het boek voorkomen, lazen poëzie. Eerste exemplaren van het boek werden uitgereikt aan Adriaan van der Staay, de oprichter van het festival, en aan Margreet Mooij, dochter van de eerste festivaldirecteur, Martin Mooij. Lukas Simonis en Henk Bakker die vaak samen met festivaldichters experimentele hoorspelen tot stand brachten, leverden een muzikale bijdrage aan het programma.

2.1.4 Specials – JURRIAANSE ZAAL

Analoog aan de opzet van het openingsprogramma programmeerden we op vrijdag, zaterdag en zondag een groot 'doorgecomponeerd' avondprogramma, met vooral poëzie maar ook andere teksten, film en muziek.

Het vrijdagavondprogramma met als titel *Our Collective Memory* stond in het teken van herinnering en geheugen met bijdragen van Patricia Lockwood (USA), Zheng Xiaolong (China), Raúl Zurita (Chili) en Anna Enquist (Nederland). Ook dichteres Koleka Putuma (Zuid-Afrika) zou een bijdrage aan dit programma leveren, maar kreeg geen visum voor haar reis naar het festival. Presentatrice Clarice Gargard kon dat gat opvullen door delen uit haar correspondentie met Putuma voor te lezen. De Zwitserse muzikant Mario Batkovic die eerder met een miniconcert te horen was leverde een muzikale bijdrage aan het programma. Verder werd de korte film 'I Come from the Fire City' (naar een gedicht van Eve L. Ewing) vertoond en een kort fragment uit het beeldarchief van Poetry International.

Patricia Lockwood (VS) in *Our Collective Memory* © Hielke Grootendorst

In het zaterdagavondprogramma *The Future Revisited* keken we naar de toekomst, de toekomst van de poëzie en de manier waarop het verleden daarin een rol speelt. Er waren voordrachten van Charles Bernstein (VS), James Noël (Haïti), Vahni Capildeo (Trinidad/VK) en Galina Rymboe (Rusland). Marian Donner las haar speciaal voor het festival geschreven essay over het verlangen naar een tijd waarin zowel de geschiedenis als de toekomst nog bestonden, over nostalgie naar vroeger en nostalgie naar later. Er werden zogenaamde poëzie *memes* getoond en de avond werd besloten met de indrukwekkende Nederlandse première van het ontroerende *Die Nuwe Verbond*, een door Antoni Schonken gecomponeerd muziekstuk op basis van en gedragen door de gelijknamige tekst van festivaldichter Antjie Krog, die zelf de spreekstem voor haar rekening nam.

Het zondagavondprogramma *Prijs de Poëzie* bracht de genomineerden voor de C. Buddingh'-prijs en de nieuwe Grote Poëzieprijs bijeen in een wervelende poëzieshow die culmineerde in de uitreiking van de 'Buddingh' (beste poëziedebuut) aan Roberta Petzoldt en De Grote Poëzieprijs (beste dichtbundel) aan Radna Fabias. Muziek was er van het Israëliisch-Jemenitische zangtrio A-WA en gospelkoor G-project.

2.1.5 Presentaties en interviews – JURRIAANSE FOYER

Terwijl er in de Jurriaanse zaal doorlopend dichterslezingen en miniconcerten plaatsvonden, bood het podium in de Jurriaanse foyer ruimte voor gesprek in de vorm van paneldiscussies en interviews. Zo kon het publiek steeds kiezen uit meerdere programma's. Dit leidde in de foyer tot een fijne, laagdrempelige sfeer, waarbij het

publiek rustig iets kon eten of drinken terwijl ze luisterden naar gesprekken van festival dichters en andere gasten op het Foyerpodium.

Om aandacht te besteden aan de jubileumuitgave *De mooiste gedichten van de wereld* nodigden we elf Nederlandstalige dichters uit die een bijzonder verhaal te vertellen hadden over hun keuze voor het boek. Deze dichters waren Anna Enquist, Erik Jan Harmens, Ellen Deckwitz, Antoine de Kom, K. Michel, Simone Atangana Bekono, Ingmar Heytze, Frank Keizer en de voor De Grote Poëzieprijs-genomineerden Willem Jan Otten, Maria Barnas en winnaar Radna Fabias. Verspreid over het weekend werden zij geïnterviewd door Francis Broekhuijsen, wat intieme, persoonlijke gesprekken opleverde. Op deze manier werd ook een groot aantal Nederlandstalige dichters tijdens het festival het podium geboden.

Tijdens de reeks *The Future is ...* werden binnen het kader van het festivalthema gesprekken gevoerd over hoe de poëzie zich verhoudt tot een steeds sneller veranderende wereld. Er werden thema's aangeboord zoals feminisme en gendernormen, digitale poëzie en *artificial intelligence*. In deze reeks bevond zich ook een speciaal ontwikkeld programma over meerstemmigheid in poëzie door gastprogrammeur en stadsdichter Dean Bowen, en was er aandacht voor het vertalen van poëzie in het programma *The Future is Vertaald*.

Hoogtepunten op het Foyerpodium waren onder andere het mooie programma over recentelijk overleden Surinaamse dichters, in samenwerking met poëzietijdschrift *Awater*, en een exclusief interview met Judith Herzberg, die bevraagd werd door actrice Loes Luca. Ook The Last Poets gaven een uniek interview, waarbij jonge Rotterdamse spoken wordartiesten de gelegenheid kregen een ode te brengen aan de Poets, die binnen de Rotterdamse *scene* als helden worden gezien.

The Last Poets in gesprek op het Foyerpodium © Zelda Bonnet

2.1.6 Poetry Nights – DE DOELN STUDIO

Waar de zaalprogrammering eindigde, begon op vrijdag- en zaterdagavond de Poetry Night. Het poëziefestje in de Doelen Studio vormde een luchtige, toegankelijke voortzetting van de programmering. Dichters van het festival waren hier in een heel ander licht te zien: als muzikant, DJ, of onderdeel van een poëzieband. Zo traden de festival dichters Ulrike Almut Sandig, Kayo Chingonyi en Frank Báez op tijdens de Poetry Night. Beide avonden werden ingeluid met de poëtische notulen: een verslag van de festival dag door een jonge schrijver die de gehele dag de festivalsfeer had geproefd. Alle DJ's en muzikanten die te horen waren tijdens de Poetry Night, zijn overdag ook dichter. De feestjes vielen in de smaak bij het publiek, maar zeker ook bij de dichters: op zaterdag kon je zomaar getuige zijn van Rita Dove, voormalig Poet Laureate van de Verenigde Staten, die de nacht in danste met de spoken word-legendes The Last Poets.

2.1.7 Louder Than a Bomb *Battle* – JURRIAANSE ZAAL

Poëzie-educatie zet, in al zijn verscheidenheid aan tot lezen, luisteren, zelfexpressie en nieuwsgierigheid. Dat mag wringen en tot nadenken stemmen. Samen met een aantal Rotterdamse scholen begeleiden we sinds 2014 een educatieprogramma gericht op het ontdekken en zelf schrijven van poëzie, *slam poems* en *spoken word*. Inspiratiebron voor dit traject is de documentaire “*Louder Than a Bomb*”, waarin jongeren dankzij *slam poetry* aan zelfvertrouwen winnen en hun creatief talent ontdekken.

Poetry Nights (links) en Louder Than a Bomb © Hielke Grootendorst

In Amerika is *Louder Than a Bomb* een film, een competitie, een groots *slam* championship voor jongeren, in Rotterdam door Poetry International getransformeerd tot een gelijknamig poëzieproject voor middelbaar scholieren. Tijdens het project ontdekken scholieren hoe leuk, mooi en ontroerend poëzie kan zijn (zie “Educatieprogramma 3.1”). De film laat zien hoe jongeren, verkerend in verschillende moeilijke situaties, door het schrijven van poëzie een manier vinden om met hun lot in het reine te komen. Met de filmbeelden vers in het geheugen gingen de scholieren onder leiding van jonge Rotterdamse dichters zelf aan de slag met thema's die ze interessant vonden en in genres die hen aanspraken.

Het programma kent momenteel twee trajecten. Een zogenaamd Rotterdams cultuurtraject, samen met KCR, met workshops over slam poetry en het zelf schrijven van gedichten, en een festivaltraject met naast die workshops ook een (wedstrijd)programma dat naar het festival toewerkt met een masterclass voor een selectie aan deelnemers per school en waar uiteindelijk in een *battle*, tijdens een speciaal festivalevent, een winnaar wordt bepaald.

Tijdens het 50e Poetry International Festival stonden de beste acht jonge dichters uit deze masterclass in de slot*battle* van het project *Louder Than a Bomb*. Ruim 450 scholieren moedigden hun klasgenoten aan om hun beste performance neer te zetten. Hind Tahrioui van Het Lyceum Kralingen won uiteindelijk de felbegeerde LTaB-bokaal. De jury bestond o.a. uit Dean Bowen (stadsdichter Rotterdam) en Anne van Winkelhof (dichter). Elten Kiene en voormalig stadsdichter Derek Otte verzorgden de duopresentatie.

2.1.8 Internationale Expertmeeting – DE DOELEN STUDIO

Poetry International nodigde in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds een gezelschap van vijftien internationale gasten uit om het jubileumfestival bij te wonen. Onder deze gasten bevonden zich uitgevers van poëzie, festivaldirecteuren en poëziedirecteuren uit het buitenland. Op de vrijdagochtend van het festival was er een netwerkbijeenkomst voor alle internationale gasten en Nederlandse vertegenwoordigers uit het veld (festivalorganisatoren, vertalers, redacteuren) met het doel om internationale kennismaking en samenwerking aan te moedigen.

Tijdens een korte introductie schetste Victor Schiferli namens het Nederlands Letterenfonds wat het fonds kan betekenen voor internationale partners wanneer zij Nederlandse dichters zouden willen uitgeven of uitnodigen op hun festival. Central editor Lisa Katz gaf namens Poetry International Archives een presentatie over de collectiewebsite van Poetry International, de nieuwe ontwikkelingen en hoe de website een vehikel kan zijn voor internationale samenwerking.

Daarnaast was er aandacht voor de huidige stand van zaken in de Nederlandse poëzie. Dichter des Vaderlands Tsead Bruinja las een speciaal voor het festival geschreven gedicht voor dat zijn vertaler Michele Hutchison in haar Engelse vertaling voorlas. Ook was Maria Barnas, een van de genomineerden voor De Grote Poëzieprijs, uitgenodigd om uit haar genomineerde bundel *Nachtboot* voor te dragen. Helaas was Maria Barnas ziek en kon zij niet aanwezig zijn. Haar vertaler Donald Gardner, die ter gelegenheid van Barnas' nominatie voor de prijs meerdere gedichten naar het Engels vertaalde, was wel aanwezig en las zijn vertalingen van de gedichten voor. Op verzoek van Barnas werden de originele gedichten gelezen door Feline Streekstra. Alle gasten ontvingen een speciaal voor deze gelegenheid gepubliceerde uitgave *De Grote Poëzieprijs / The Grand Poetry Prize* met gedichten in originele taal en Engelse vertaling van alle zes voor de prijs genomineerde dichters. Dit is een uitgave van Publication Studio Rotterdam in samenwerking met Poetry International.

2.1.9 Poetry Academy - Workshopprogramma

Vanuit de Poetry Academy, het cursusinstituut van Poetry International, werd tijdens het festival een uitgebreid workshopprogramma aangeboden waar poëziefhebbers op vrijdag, zaterdag en zondag actief aan de slag konden met de vele facetten van de woordkunst. Het programma was zodanig ingericht om een divers en breed publiek aan te spreken. Tijdens het 50th Poetry International Festival presenteerde Poetry Academy elf workshops verspreid over drie dagen. Bijzonder was de workshop *Speaking Your Truth* gegeven door de legendarische grondleggers van hiphop The Last Poets. Het programma kende in totaal 100 deelnemers.

Verspreid over de drie festivaldagen werd tijdens de Vertaalworkshops het werk van vijf festivaldichters uit vijf verschillende talen vertaald, onder leiding van kundige vertalers uit het veld. Het thuis vertaalde werk van Patricia Lockwood (Engels), Mona Kareem (Arabisch), Ulrike Almut Sandig (Duits), Frank Báez (Spaans) en James Noël (Frans) werd tijdens de workshops uitvoerig nabesproken, gevolgd door persoonlijke toelichting van de dichters zelf.

Naast de bekende vertaalworkshops waren er schrijf-, performance, en verdiepingsworkshops. Zo genoten op de vrijdag vijftien gelukkige deelnemers de persoonlijke aandacht en levenslessen van de legendarische Last Poets tijdens de uitverkochte workshop *Speaking Your Truth*.

Op zaterdag werd de uitverkochte schrijfworkshop verzorgd door Ingmar Heytze gevolgd door een performanceworkshop onder leiding van voormalig stadsdichter Derek Otte. Maar liefst vijf deelnemers klommen na de performance workshop het Open Podium op, dat direct na de workshop plaatsvond in de Jurriaanse Foyer. De zaterdag werd afgesloten met een feestelijke festivaleditie van The Night Shift, aangeboden in samenwerking met The Writer's Guide (to the Galaxy). Deelnemers gingen tijdens deze avond aan de slag met speciale schrijfprompts en kregen ter plekke feedback op hun werk van docente Silvana Sodde.

Het workshopprogramma werd zondag afgesloten met een echte *hands-on* workshop boekbinden onder begeleiding van Publication Studio Rotterdam. Op de tweetalige workshop kwamen zowel gepassioneerde vakspecialisten als nieuwsgierige geïnteresseerden af.

Workshop gedichten inbinden met Publication studio Rotterdam © Hielke Grootendorst

Op vrijdag 14 juni

Vertaalworkshop Engels

Met vertaalster Evi Hoste en dichter Patricia Lockwood

12 deelnemers

'Speaking your truth' - Workshop Spoken Word met The Last Poets

14 deelnemers

Workshop Poëzie schrijven - met dichter Ingmar Heytze

20 deelnemers

Op zaterdag 15 juni

Vertaalworkshop Arabisch

met vertaalster Nisrine Mbarki en dichter / poet in residence Mona Kareem

7 deelnemers

Workshop Spaans

Met vertaler Luc de Rooij en dichter Frank Báez

4 deelnemers

Workshop Poetry Performance met dichter Derek Otte

12 deelnemers

Workshop The Nightshift – door Writer's Guide

12 deelnemers

Op zondag 16 juni

Vertaalworkshop Duits

met vertaler Ton Naaijken en dichter Ulrike Almut Sandig

5 deelnemers

Vertaalworkshop Frans

Met vertaalster Vicky Francken en dichter Kames Noël

4 deelnemers

Workshop bundelbinden – door Publication Studio Rotterdam

6 deelnemers

Familieworkshop Woorden Temmen – door Kila&Babsie

4 deelnemers

2.1.10 Buitenprogramma's

Poetry on the Block

Vanuit festivalhub de Doelen vertrok er iedere dag rond het middaguur een poëtische wandeltour door het centrum van Rotterdam. Samen met een gids van UrbanGuides gingen de deelnemers op zoek naar bijzondere kunst in de buitenruimte en verrassende ontmoetingen met festival dichters en spoken word artiesten. Het publiek kwam in groten getale af op dit programmaonderdeel.

Iedere tour kreeg een eigen thema:

Op *Flashback Friday* kwamen de roerige geschiedenis en het veelzijdige verleden van het Poetry International Festival aan bod. De tour was een reis door de tijd, van de eerste sporen van een klein festival tot de verworvenheden van een internationaal poëziefestival van wereldformaat. Charles Bernstein bracht tijdens deze tour een prachtige voordracht op het dak van de Kruispleinflats en spoken wordartiest Swendeline Ersilia verzorgde een performance vanaf een balustrade in boekhandel Donner.

Tijdens *The Future is...now!* tour werd er op zaterdag langs sloop en de nieuwste nieuwbouw gewandeld en ontdekten de deelnemers hoe de havenstad altijd al het speelveld was van utopisten; van dromers en van doeners. Lieke Marsman las haar gedichten voor op de DakAkker en spoken wordartiest Mariana Hirschfeld droeg voor op het podium van Kriterion.

De *Proud to be a Poet* tour richtte zich zondag op het Oude Westen, waar de deelnemers op steenworp afstand van de Doelen ontdekten welke cultuur er ontstaat op plaatsen waar mensen met diverse culturele achtergronden collectief een nieuw thuis vinden. Festivaldichter Mona Kareem droeg in deze tour voor op het dak van Kino en songwriter KEES verzorgde een optreden in de Doelen Studio.

Poetry Park – SCHOUWBURGPLEIN

Op de festivalzondag bracht Poetry International samen met De Nieuwe Lichting 'Poetry Park' terug. Poetry Park ontstond in 1977 als onderdeel van het Poetry International Festival in Het Park bij de Euromast. Voordrachten van dichters van het festival werden er afgewisseld met muzikale optredens, er waren bovendien allerlei eetkraampjes en zo trok Poetry Park altijd een cultureel zeer divers publiek. Het ooit bescheiden begonnen Poetry Park groeide uit tot het Dunya Festival dat nu deel geworden is van Rotterdam Unlimited. Poetry Park 2019 stak het concept weer in een nieuw jasje. Zondag 16 juni was het Schouwburgplein, tussen 16:00 en 23:00 uur de plek voor optredens van dichters, aspirant-dichters en muzikanten. Het eerste uur was er een open podium waar aspirant-dichters hun eigen werk voordroegen. Om 17:00 uur traden afgewisseld met muzikale optredens de festivaldichters Kayo Chingonyi (Zambia / VK) en Ulrike Almut Sandig (Duitsland) en voormalig stadsdichter Derek Otto aan. Muziek (en poëzie) was er van Frino, Dwayne Franklin & Daddy Jacob, Beau Zwart en Lucky Fonz III. De Rotterdamse band KUZKO sloot Poetry Park af.

Mona Kareem op het dak van Kino tijdens Poetry on the Block, Lucky Fonz III op Poetry Park, publiek Poetry Park, Swendeline Ersilia voor Poetry on the Block in Donner © Hielke Grootendorst

2.2 Poetry International Archives op het Festival

Al sinds het begin van het Festival wordt er een volledige audioregistratie van alle programma's gemaakt. Tot en met het festival in 2010 werd dat door de Wereldomroep gedaan maar sinds de opheffing van die omroep zorgt Poetry International zelf voor een registratie. Sinds 2014 worden van de belangrijkste programma's van het festival (opening, slot en alle dichterslezingen) ook *live streams* verzorgd. Met deze live streams en de registratie van een groot deel van de overige programma's wordt zo een haast integraal videoverslag van het festival gerealiseerd. De programma's worden gefilmd met twee bemande camera's, live gemonteerd en voorzien van ondertitels door gebruik te maken van de vertalingen die in de zalen geprojecteerd worden. De streams worden uitgezonden via de website en het eigen Youtube-kanaal, waar de programma's nadien direct *on demand* beschikbaar zijn. Met de *live streams* en de aanvullende informatie zoals dichtersprofielen, gedichten en artikelen creëert Poetry International een digitale pendant van het festival die door duizenden (meest buitenlandse) poëziefhebbers gevolgd kan worden.

2.3 Festivalpublicaties

Het vijftigjarig bestaan van het Poetry International Festival werd ook gevierd met enkele bijzondere publicaties die in samenwerking met verschillende auteurs, bloemlezers en uitgeverijen tot stand kwamen.

2.3.1 *De mooiste gedichten van de wereld* – Poetry International & Uitgeverij Podium

Een jubileum vraagt om een bijzondere uitgave. Bij eerdere jubilea werden er al bloemlezingen met de mooiste gedichten uit het festivalverleden samengesteld en gepubliceerd en daarom kozen we ervoor om het dit jaar anders aan te pakken. In plaats van zelf een selectie gedichten te maken voor een bloemlezing, vroegen we aan vijftig Nederlandse en Vlaamse dichters om de archieven van het festival in te duiken en hieruit hun favoriete gedicht uit het festivalverleden te selecteren en van een introductie te voorzien. Het leverde de zeer rijke, veelzijdige, ontroerende en grappige bundel *De mooiste gedichten van de wereld* op. Het boek werd gepubliceerd door Uitgeverij Podium, met wie we voor het eerst een samenwerking zijn aangegaan.

2.3.2 *'In poëzie en oorlog'* – Bas Kwakman & Arbeiderspers

In poëzie en oorlog, uitgegeven door Uitgeverij de Arbeiderspers, vertelt op onorthodoxe wijze de geschiedenis van het Poetry International Festival. Het is een persoonlijk verslag van Bas Kwakman, die zelf zestien jaar lang directeur van Poetry International was. Hij schrijft met warmte, humor, kennis en verbazing over de familiedrama's, de stammenstrijd, de ijdelheden en onvolkomenheden, maar ook over de gedeelde overtuiging dat poëzie de wereld beter maakt. Het boek werd op vrijdag 14 juni gepresenteerd in de Jurriaanse zaal door middel van een interview met Bas Kwakman door Ernest van der Kwast.

2.3.3 *Ahmed Aboutaleb Lees!* - Uitgeverij Douane & Poetry International

Op uitnodiging van Poetry International koos Burgemeester en poëziefhebber Ahmed Aboutaleb zijn vijftig favoriete gedichten uit de wereldpoëzie voor de bloemlezing *Lees!* De bundel is een samenwerking met de Rotterdamse uitgeverij Douane en werd op vrijdag 7 juni gepresenteerd in Boekhandel Donner. Prinses Laurentien nam daar het eerste exemplaar uit handen van de Burgervader in ontvangst, daarnaast gaf zij een korte toespraak. Burgemeester Ahmed Aboutaleb werd geïnterviewd door Ernest van der Kwast en droeg gedichten uit de bloemlezing voor. Aansluitend was er gelegenheid om de bloemlezing te laten signeren.

2.3.4 Festivalbloemlezing *What Happened to the Future?* – Poetry International

Waar de uitgegeven jubileumbundels terugblikken op vijftig jaar festivalgeschiedenis en de poëzie die die jaren hebben opgeleverd, vestigt de festivalbundel *What Happened to the Future?* de aandacht op de optredende dichters van het festival van 2019. Van iedere dichter van het festival staat in deze bundel één gedicht in zowel originele taal als in Nederlandse vertaling. De bundel werd vormgegeven door STOF en programmeur Feline Streekstra schreef het voorwoord.

2.3.5 Mona Kareem *Femme Ghosts / Vrouwelijke geesten* – Publication Studio

Na afloop van Mona Kareems verblijf als Poet in Residence (par.3.6) verscheen bij Publication Studio Rotterdam de uitgave *Femme Ghosts / Vrouwelijke geesten*. Gedichten die Kareem schreef tijdens haar residentie in Rotterdam zijn hierin opgenomen, samen met ander ongepubliceerd werk. De gedichten verschenen in het Arabisch, Nederlands en Engels. Een van de gedichten is het veelgeprezen 'Lofrede voor toekomsten die komen', dat Kareem tijdens de festivalopening samen met het Metropole Orkest ten gehore bracht. De vertalingen naar het Nederlands zijn van Nisrine Mbarki.

3. Prologen

In de eerste helft van dit jaar organiseerde Poetry International drie zogenaamde 'Prologen', programma's op verschillende locaties in Rotterdam waarin vooruitgekeken werd naar het vijftigste Poetry International Festival.

3.1 Poëzieweek: Antjie Krog en Tom Lanoye

De eerste proloog op 3 februari vond plaats in de Studio van de Doelen. Te gast waren Tom Lanoye, auteur van het Poëziegeschenk 2019, getiteld *Vrij-Wij?* en de Zuid-Afrikaanse dichter Antjie Krog, net als Tom Lanoye een van de dichters van het 50e Poetry International Festival. Beiden lazen zowel solo voor als in duet met elkaar, in een lezing waarbij een zekere theatraliteit niet werd geschuwd. Beide auteurs werden over hun werk en samenwerking geïnterviewd door presentator Jasper Henderson. Muziek was er van Dwayne Franklin & Daddy Jacob. En er was een quiz over de geschiedenis van het Poetry International Festival waarmee een passe-partout voor het festival viel te winnen.

3.2 *We Are Poets* & Ulrike Almut Sandig in L/V

Op 7 april brachten we in samenwerking met LantarenVenster de tweede proloog met film en poëzie als ingrediënten. Poëzie was er van festivaldichter Ulrike Almut Sandig en van Simone Atangana Bekono. Film speelt een belangrijke rol in het werk van beide dichters. De dichters lazen uit hun werk en werden kort geïnterviewd door presentator Jasper Henderson. De prijswinnende Nederlandse poëziefilm van Anna Eijsbouts *Hate for Sale* werd getoond naast een opname van festivaldichter Rita Dove en de trailer van de film *Symfonie van het lichaam* van Monica Ruíz, een portret van flamencodanser Eduardo Guerrero en saxofonist Antonio Lizana die beiden ook tijdens het festival optraden. Ook bij deze gelegenheid was er een quiz over de geschiedenis van het festival. Na een pauze met vaste waarde Dwayne Franklin & Daddy Jacob werd de documentaire *We are poets* vertoond. Deze documentaire volgt zes tieners uit Leeds bij hun voorbereiding voor de deelname aan 'Brand New Voices' een van de belangrijkste Slam Poetry competities in de Verenigde Staten. We zien hoe de tieners in hun toewijding en gretigheid zowel hun poëtische stem vinden als de ruimte om woorden te geven aan wat hun leven en verwachtingen kleurt.

3.3 *What Happened to the Future?* in Kunsthall Rotterdam

De derde proloog vond op 25 mei plaats in de Kunsthall, partner in de organisatie van deze proloog en van de met deze proloog te openen tentoonstelling *What Happened to the Future*, waarin kunstenaars Vera van der Seyp en Yara Veloso de grenzen van poëzie in combinatie met nieuwe media onderzochten. Speciaal voor dit jubileum doken zij in het archief van Poetry International en selecteerden werk van dichters die ooit op het podium van het festival hebben gestaan. Hun stond de vraag voor ogen hoe in een tijd van internet en social media beeld en literatuur elkaar zouden kunnen versterken. Op experimentele wijze gingen ze op zoek naar antwoorden, waarbij ze gebruik maakten van hedendaagse algoritmes en technologieën. In een gesprek met presentator Jasper Henderson werd hun aanpak nader toegelicht. De proloog werd ook aangegrepen om de vier genomineerden voor de C. Buddingh'-prijs te presenteren. Obe Alkema, Gerda Blees, Roelof ten Napel en Roberta Petzoldt lazen voor uit hun genomineerde debuut. Festivaldichter en poet in residence Mona Kareem (Koeweit / VS) las voor uit haar poëzie. Ook hier bracht de quiz weer enkele feiten uit de festivalhistorie onder de aandacht.

3.4 010 Says it all Festival

Voor de derde keer vond in 2019 het spoken wordfestival 010 Says It All plaats in Rotterdam. Poetry International is sinds de eerste editie in 2017 partner van het festival en ook dit jaar droegen we bij aan de programmering. Poetry International sloeg de handen ineen met Paginagroets en Woorden Worden Zinnen en organiseerde, ook in samenwerking met de Dakendagen, op 31 mei een programma op een zeer bijzondere locatie: het dak van het Nederlands Fotomuseum. Twee dichters die ook hun opwachting zouden maken op het Poetry International Festival, twee weken later, traden deze avond op: Radna Fabias (Nederland) en de speciaal voor dit programma vanuit Oostenrijk overgekomen Fiston Mwanza Mujila (Congo / Oostenrijk).

4. Jaarprogrammering 2019

4.1 Louder Than a Bomb- cultuurtraject educatieprogramma door het jaar heen

Poëzie-educatie zet, in al zijn verscheidenheid aan tot lezen, luisteren, zelfexpressie en nieuwsgierigheid. Dat mag wringen en tot nadenken stemmen. Samen met een aantal Rotterdamse scholen begeleiden we sinds 2014 een educatieprogramma gericht op het ontdekken en zelf schrijven van poëzie, *slam poems* en *spoken word*. Inspiratiebron voor dit traject is de documentaire "*Louder than a Bomb*", waarin jongeren dankzij *slam poetry* aan zelfvertrouwen winnen en hun creatief talent ontdekken.

Het programma kent momenteel twee trajecten: een festival- en cultuurtraject (zie ook 1.1.7). Het Rotterdams cultuurtraject, in samenwerking met KC-R, met workshops over slam poetry en het zelf schrijven van gedichten wordt door de deelnemende scholen, docenten én leerlingen zeer goed ontvangen. De actieve en enthousiasmerende rol van de jonge workshopdocenten draagt daar zeer zeker aan bij. Aan elk van beide trajecten nemen ongeveer vier scholen met zo'n vierhonderd leerlingen deel.

Een dergelijk scholenprogramma is ons inziens uiterst waardevol – de deelnemende leerlingen en scholen zijn zeer enthousiast en de workshopleiders krijgen veel positieve feedback- en zetten we dan ook graag door de komende jaren.

4.2 Poetry Academy door het jaar heen

Sinds 2017 biedt Poetry International via de Poetry Academy cursussen poëzie schrijven aan. De cursussen worden gegeven in het eigen pand van Poetry International aan de Rotterdamse Westersingel, met dichter, criticus en docent Peter Swanborn en dichter, docent en poëziedirecteur Myrte Leffring als vaste docenten. De Jaarcursus werkt aanvullend met gekende dichters als gastdocenten. Tijdens het festival presenteert de Academy een uitgebreid workshopprogramma op het gebied van poëzie schrijven en spoken word, performen, vertalen.

In het voorjaar van 2019 zijn vier cursussen gestart, te weten Starters, Beter Dichten, de Jaarcursus en de nieuwe, verkorte cursus Blijven Schrijven. 27 cursisten schreven zich in totaal in. In de Jaarcursus nam Sjaan Flikweert twee lessen als gastdocent voor haar rekening.

In september gingen vijf cursussen van start. Naast de cursussen Starters en Beter Dichten en de verkorte cursus Blijven Schrijven werd de cursus Poëzie Lezen – docent Peter Swanborn – voor het eerst aangeboden. Ook startte een nieuwe editie van de Jaarcursus met Mustafa Stitou, Ellen Deckwitz en Vicky Francken als gastdocenten. Voor het najaarsprogramma schreven zich 44 cursisten in.

4.3 Het gedicht is een bericht

Sinds 1988 rijden de vuilnis- en veegwagens van Stadsbeheer Rotterdam (v/h Roteb) met dichtregels van Poetry International festivaldichters op de flanken door de Rotterdamse straten. In 2019 zijn 22 wagens met nieuwe dichtregels door de dienst in gebruik genomen. De meeste regels zijn ontleend aan het werk van dichters van het 50e Poetry International Festival, tien regels volgen uit de poëzie van dichters die eerder op het festival stonden, en van wie gedichten zijn opgenomen in de jubileumuitgave 'De mooiste gedichten van de wereld'.

4.4 De Grote Poëzieprijs - Doorstart VSB Poëzieprijs

In 2018 hebben Poetry International en School der Poëzie met hulp van Turing Foundation alles op alles gezet om een doorstart te realiseren van de VSB Poëzieprijs voor de beste Nederlandstalige bundel van het jaar. VSBfonds staakte in 2018 vanwege een koerswijziging de financiering van de prijs. Dat een jaarlijkse, substantiële prijs voor Nederlandstalige poëzie zou blijven bestaan was voor Poetry International het voornaamste doel van de samenwerking. In 2018 is daarom een plan neergelegd bij Elise Mathildefonds, LIRA Fonds, Vlaams Fonds voor de Letteren, Nederlands Letterenfonds en Maatschappij voor Nederlandse Taal en

Letterkunde. Samen met de toezegging van VSBfonds om in 2019 en 2020 garant te staan voor €25.000,- prijzengeld maakten de toezeggingen van de fondsen de doorstart mogelijk. Nederlandstalige dichtbundels verschenen tussen 1 september 2017 en 31 december 2018 konden meedoen aan De Grote Poëzieprijs 2019. Voor het eerst werden ook dichtbundels uitgegeven in eigen beheer toegelaten. Per bundel werd een deelnamegeld van € 75,- euro in rekening gebracht. Op die manier werd tegelijk het landschap breder in kaart gebracht en droeg het speelveld ook zelf een steentje bij aan de organisatie van de prijs. In totaal werden 150 bundels – een absoluut record – voor deelname aan de eerste editie ingestuurd, negen daarvan uitgegeven in eigen beheer.

De jury

De jury bestond uit Joost Baars, de winnaar van 2018, Yra van Dijk, Hoogleraar Moderne Nederlandse Letterkunde, auteur Adriaan van Dis, documentairemaakster Cindy Kerseborn en dichter, schrijver en theatermaker Maud Vanhauwaert. Na de eerste bijeenkomst presenteerde de jury medio januari een longlist met vijftien bundels, op de slotdag van de Poëzieweek 2019 maakte zij tijdens de finale van de laatste editie van de Turing Gedichtenwedstrijd de shortlist bekend. Vanwege het grote aantal inzendingen en de aangetroffen kwaliteit telde die niet vijf maar zes bundels:

De genomineerden

Nachtboot - Maria Barnas (Van Oorschot)

Stalker - Joost Decorte (Poëziecentrum)

Habitus - Radna Fabias (De Arbeiderspers)

Het woedeboek - Roelof ten Napel (Hollands Diep)

Genadeklap - Willem Jan Otten (Van Oorschot)

Onze kinderjaren - Xavier Roelens (Atlas Contact)

Op weg naar de feestelijke uitreiking tijdens het 50e Poetry International Festival, organiseerden Poetry International en School der Poëzie verschillende educatieve en publieke programma's in Nederland en Vlaanderen. Poetry International nam naast de communicatie voor de prijs ook de organisatie van het uitreikingsprogramma en de programma's *De Grote Poëzieprijs Live* in Antwerpen en Rotterdam voor zijn rekening. De genomineerde dichters en bundels stonden er centraal. Dichters kregen steeds ruim de gelegenheid om hun gedichten te laten horen, de voordrachten werden afgewisseld met muzikale composities geïnspireerd op gedichten uit de bundels, uitgevoerd door bassist Bruno Ferro Xavier da Silva en violiste Anne Bakker. Het werk van de drie niet aanwezige dichters kwam aan bod in gesproken columns, van Ellen Deckwitz (Rotterdam) en Daan Doesborgh (Antwerpen). De avonden werden respectievelijk gepresenteerd door Elfie Tromp en Christophe Vekeman.

School der Poëzie organiseerde workshops en revues op scholen in Antwerpen, Gent, Rotterdam en Amsterdam en twee Poetry Insight programma's.

De Grote Poëzieprijs 2019 werd op 16 juni samen met Poetry's eigen C. Buddingh'-prijs 2019 (beste poëziedebuut) uitgereikt op het Poetry International Festival. Tijdens uitreikingsprogramma *Prijs de poëzie* lazen de genomineerden voor beide prijzen voor ruim 400 nieuwsgierigen uit de kansmakende bundels voor en lieten scholieren die hadden deelgenomen aan de workshops hun gedichten geïnspireerd op de genomineerde bundels horen. Ook werden er jongerenprijzen uitgereikt, aan Roelof ten Napel en Ted van Lieshout.

De Grote Poëzieprijs 2019 ging naar Radna Fabias die met haar debuut 'Habitus' grote indruk op de jury had gemaakt: "Je hoort aan niets dat Habitus een debuut is", oordeelde de jury over het werk van Fabias, „of het moet zijn in de volslagen oorspronkelijkheid van de cadans van haar taal, die een brug weet te slaan tussen de geest en het eenzame, vleselijke lichaam". Fabias won € 25.000,- met de prijs, waarvan € 5.000,- gereserveerd was voor een project ter bevordering van de Nederlandstalige poëzie. Fabias schonk dit bedrag aan het online Poëzietijdschrift Terras.

4.5 C. Buddingh'-prijs 2019

Tijdens het festival reikte Poetry International in het programma Prijs de Poëzie de C. Buddingh'-prijs voor het beste Nederlandstalige poëziedebuut uit aan Roberta Petzoldt, voor haar debuutbundel *Vruchtwatervuurlijn* (Uitgeverij Van Oorschot). De jury prees haar debuut vanwege de 'ingenieuze wijze' waarop Petzoldt 'scheermesscherpe observaties, gebeurtenissen, personen, tijden, gedachten en thema's' met elkaar weet te verbinden in 'een wereld vol absurde beelden die toch kloppen'.

De jury bestond uit Tsead Bruinja (Dichter des Vaderlands van Nederland), Els Moors (Dichters des Vaderlands van België) en Kila van der Starre (literatuurwetenschapper). De jury was enthousiast over de kwaliteit van de ingezonden debuten die in welke vorm ook 'de noodzaak tot het uitspreken van maatschappelijke betrokkenheid' deelden.

De andere drie genomineerden waren: Obe Alkema met *Obelisque* (Uitgeverij het balanseer), Gerda Blees met *Dwaallichten* (Uitgeverij Podium) en Roelof ten Napel met *Het woedeboek* (Uitgeverij Lebowski).

Roberta Petzoldt wint de C. Buddingh'-prijs, Radna Fabias De Grote Poëzieprijs © Hielke Grootendorst

4.6 Poet in Residence: Mona Kareem

Jaarlijks verblijft een gastschrijver op uitnodiging van Poetry International voor een periode van zes tot acht weken in Rotterdam. Bij de keuze van de uit te nodigen dichter houdt Poetry International rekening met de geformuleerde criteria, waarbij de kwaliteit van het werk en het gegeven dat de betreffende dichter *in het thuisland door economische, sociale, maatschappelijke en/of politieke redenen wordt bedreigd in het vrijelijk uitvoeren van zijn/haar dichtkunst* de belangrijkste criteria zijn.

Vanwege de literaire kwaliteit van haar poëzie, haar activisme met betrekking tot de vrijheid van het (geschreven) woord en haar eigen persoonlijke situatie als stateloze was de in Koeweit geboren Mona Kareem een zeer geschikte kandidaat voor het Ludo Pieters Gastschrijverschap. Poetry International bood haar voor de duur van haar verblijf in Rotterdam een prettige plek om te schrijven en werken, en betrok haar en haar poëzie bij allerlei (literaire) activiteiten en initiatieven in Rotterdam en daarbuiten.

Als onderdeel van het feestelijke openingsprogramma van het jubileumfestival van Poetry International trad Kareem op samen met het Metropole Orkest. Zij bracht met het orkest haar gedicht 'Eulogies For Futures to Come' ten gehore, een tweetalig gedicht (Engels en Arabisch) dat ze tijdens haar verblijf in Rotterdam speciaal voor de opening schreef. Voor dit optreden heeft componist Hendrika Entzian op verzoek van het Metropole Orkest en in samenwerking met Mona Kareem voor dit gedicht een compositie voor orkest gemaakt. Tijdens haar verblijf leverde Mona Kareem een bijdrage aan verschillende projecten en programma's in Rotterdam en in andere steden. Ze trad onder andere op bij Perdu en Woorden Worden Zinnen in Amsterdam, deBuren in Antwerpen, tijdens Operadagen Rotterdam, boekhandel Bosch & de Jong en op de Erasmus Universiteit in Rotterdam.

Na afloop van Mona Kareems verblijf verscheen bij Publication Studio Rotterdam de uitgave *Femme Ghosts / Vrouwelijke geesten*, waarin gedichten en vertalingen in het Arabisch, Engels en Nederlands zijn opgenomen.

4.7 Dichter des Vaderlands

In de loop van 2018 heeft Poetry International in overleg met de verschillende partners (Nederlands Letterenfonds, Stichting Lezen, Poëzieclub en NRC Handelsblad) besloten de functie van ondersteunend bureau ten behoeven van de Dichter des Vaderlands over te dragen aan een nieuw op te richten stichting. . Afsluitend heeft Poetry International samen met de partners de verkiezing van een nieuwe Dichter des Vaderlands als opvolger van Ester Naomi Perquin georganiseerd. De nieuwe DDV werd gekozen door een kiesraad, die bestond uit Arie Boomsma (bloemlezer en presentator), Radna Fabias (dichter), Eva Gerlach (dichter), Menno Hartman (Poëzieclub), Marije Koens (o.a. Read My World), Feline Streekstra (Poetry International) en Thomas de Veen (NRC). Uiteindelijk is Tsead Bruinja op Gedichtendag 2019 als Dichter des Vaderlands 2019–2021 geïnstalleerd.

Ter ondersteuning van de Dichter des Vaderlands is door Menno Hartman (Poëzieclub) en Thomas de Veen (NRC Handelsblad) Stichting DDV in het leven geroepen. Poetry International zou volgens afspraak een van de bestuurders leveren. Dat laatste is tot op heden niet gerealiseerd. Bij wijze van overdracht heeft Poetry International in overleg met de geldschieters voor het project – Nederlands Letterenfonds en Stichting Lezen – een overeengekomen restbedrag van de subsidie over 2018-2019 overgemaakt naar de nieuwe stichting. Poetry International ondersteunt met ingang van 2019 de activiteiten van de Dichter des Vaderlands waar het kan, maar heeft daarin geen initiërende rol. Poetry International is nog steeds een van de *founding* partners van het project.

5. Poetry International Web / Poetry International ARCHIVES

In 2019 zijn twee nieuwe websites ontwikkeld. De gemeenschappelijke website zoals die werd gebruikt voor Poetry International Web en voor het festival en activiteiten van Poetry International, was na zeven jaar aan vernieuwing toe. Zowel de 'look & feel' en de architectuur voldeden niet meer aan huidige wensen en de vermenging van functies zorgde voor onduidelijkheid. Mede hierom werd gekozen voor het ontwikkelen van twee aparte websites, beide vormgegeven volgens de nieuwe huisstijl. Ook werd besloten de naam Poetry International Web te wijzigen in Poetry International ARCHIVES. In meervoud omdat hier twee collecties dichters en gedichten samenkomen: de regelmatige bijdragen van een internationaal netwerk van redacteuren (sinds 2002) samen met de gedichten die dichters op het festival hebben gelezen (sinds 1970).

In 2019 verschenen op Poetry International ARCHIVES 21 publicaties met 57 dichters uit 23 landen. Hierbij ging het om biografieën, gedichten en vertalingen van nieuwe dichters, om actualisering van informatie over reeds in de collectie opgenomen dichters en om artikelen die dichters in de context van hun taal- en cultuurgebied plaatsten.

Wat betreft de herkomst van de publicaties onderscheiden we hierin drie bronnen:

- Het internationale netwerk Editors: 16 Publicaties, uit 11 landen
- Poetry International – De Grote Poëzieprijs: Publicatie van 6 genomineerde dichters, met gedichten, audio en vertalingen
- Poetry International – 50e Poetry International Festival: Publicatie van profielen van alle festivaldichters en hun gedichten, in oorspronkelijke taal, Engelse en Nederlandse vertalingen en video's van voordrachten.

Natuurlijk was er dit jaar aandacht voor het festivalverleden. Via de zgn. Archive Tours presenteerden we selecties gedichten. Zo presenteerde de tour *LISTEN!* Favoriete gedichten van Burgemeester Ahmed Aboutaleb die hij koos voor de bloemlezing *LEES!* ter ere van het jubileum.

Google Analytics laat zien dat de website in 2019 gemiddeld 4.000 maal per dag wordt bezocht. Over het gehele jaar komt dat neer op 1.500.000 bezoeken door 540.000 unieke bezoekers. (zie bijlage 5: publicatieschema).

6. Marketing en communicatie

Het 50e Poetry International Festival beoogde naast een feestelijk gouden jubileum ook een blauwdruk voor het festival van de toekomst te zijn. Doel was om het festival meer dan ooit op te zetten en in te richten als een publieksfestival, niet alleen voor kenners en *die hard*-poëzieliefhebbers maar juist ook voor cultuurliefhebbers voor wie de poëzie niet direct bekend terrein is. We wilden een levendig festival waar je veelvormige poëzie ontdekt en geniet, waar je zelf actief kunt deelnemen, waar indrukwekkende dichters van naam het podium delen met nieuwe stemmen, verrassende muzikanten en andere performers. Een compact festival bovendien, waar je met een enkel bezoek veel optredens ziet, maar door een beperkt aantal dagen ook makkelijker in zijn geheel bezocht kan worden. Het festival nieuwe stijl stelde zich ten doel het dubbele aantal bezoekers te trekken, waarbij *jong* en *internationaal* twee speerpunten waren.

Resultaten

Met de nieuwe festivalopzet hebben we ons publiek ruim verdubbeld, van 3845 bezoeken in 2018 naar 7663 festivalbezoeken in 2019. We willen deze groei vasthouden en verder uitbouwen. De potentie daarvoor is er: bijna de helft van het publiek is een zeer trouw publiek dat (vrijwel) ieder jaar komt. 54% van de bezoekers is nieuw en bezocht het festival voor het eerst en 53% van het festivalbezoek gaf aan *zeker* en 38% *waarschijnlijk* komend jaar opnieuw te gaan.

De aantrekkingskracht van het festival is sterk verbeterd ten opzichte van het laatste publieksonderzoek in 2017: 56% van de bezoekers kwam van buiten de regio naar Rotterdam (eerder zo'n 40%) en 15% is jonger dan dertig jaar (zie ook hieronder). De waardering was met een 8.0 onveranderd hoog: *"Echt petje af, wat een happening!"*. Voor de helft van de bezoekers oversteeg het festival de verwachtingen en voor 41% was het naar verwachting. Eveneens 38% zegt het festival actief te willen promoten onder bekenden. Buitenlandse bezoekers vormen, naast de dichters en programmeurs, 1% van het totale bezoek. In 2019 is een stap gezet met de uitbouw van het internationale publiek en voor de komende festivaledities zullen programmering en communicatie met het oog op festivalbezoek door jongeren en internationale bezoekers kritisch en creatief verder worden ontwikkeld.

Poetry International Festivalpubliek 2019

Profiel Bezoekers

25% komt altijd, 20% bijna elk jaar,
54% nieuw, getipt door vrienden, via
poetry.nl, sociale media of via Pers/RTV

hoog opgeleid, 16% jonger dan 30,
20% tussen 30 en 50, 64% ouder dan 50

44% uit Rotterdam en Rijnmond, 56%
uit de rest van het land, m.n. Randstad

**Waardering een 8, festival-
bezoek voor 50% bezoekers
boven verwachting (41% naar
verwachting), 53% komt
zeker weer (38% waarschijn-
lijk weer). 38% Zou festival-
bezoek actief aanraden.**

Motivatie bezoekers

Belangrijkste redenen festivalbezoek
de poëzie: nieuwe dichters ontdekken,
inspiratie opdoen en de festivalsfeer

Bezoekers hechten belang aan programma,
bereikbaarheid, vriendelijkheid, prijs/kwaliteit

Associaties inspiratie, divers, veelzijdig,
betekenisvol, kwaliteit, sfeer, open minded

Bron: Publieksonderzoek, uitgevoerd door R2 Research

Eerste onderzoek leidt tot nieuwe huisstijl en websites

Een plaatsbepalende quickscan, uitgevoerd door extern marketeer Dieke van der Spek, bracht aan het begin van de campagne enkele imagoproblemen aan het licht. De presentatie van het festival naar buiten uit bleek vooral aan te sluiten op de harde kern poëziekenner en de brede groep cultuurliefhebbers buiten te sluiten. De combinatie van één website voor zowel de poëziesamenvatting als het festival beperkte de presentatiemogelijkheden van het festival, waardoor ook hier het brede publiek zich ondanks interesse niet aangesproken voelde. Tot slot bleek veel communicatie niet herkenbaar als afkomstig van Poetry International. Om de eigen identiteit op te frissen en te laten aansluiten bij het beoogde festival en publiek werden achtereenvolgens een nieuwe huisstijl, twee nieuwe websites (events en Archives) en een 'spetterende' festivalcampagne ontwikkeld i.s.m. Stof Rotterdam en 105 Communications (vormgeving/strategie) en Freshbits (websites).

Google Grant

In het najaar van 2018 al werd Poetry International als non-profit cultuurorganisatie een Google Grant aangeboden, een virtueel online advertentiebudget van \$ 100.000,-. Samen met intermediair INTK werd de website geïndexeerd, alle content werd vertaald naar Google Ads, wat een toename van 20 tot 30% van het webbezoek opleverde. Helaas werd deze stijging deels teniet gedaan door de lancering van de twee nieuwe websites, met name door de aangepaste *urls* en de tijd die nodig was om de ene grant voor twee websites in te zetten.

Doelgroepen

De campagne richtte zich op bestaand publiek, jong publiek, een internationaal publiek en een breed cultureel geïnteresseerd publiek. Om de verschillende doelgroepen te bereiken werd een mix van media, middelen en campagnes ontwikkeld. De veelkleurige campagnevormgeving werd doorgevoerd in alle communicatie: websites, nieuwsbrieven en social media informeerden het publiek over dichters, performances, workshops en alle andere festivalevents, waarbij een andere 'tone of voice' de veranderde visuele identiteit ondersteunde. 'Dit is het beste wat de wereldpoëzie te bieden heeft' werd 'dit is het leukste poëziefestival dat er is'.

De campagne kende de volgende speerpunten:

- **Vaste publiek:** Nieuwsbrieven, website, social media, early bird, incentives
- **Breed literair geïnteresseerd publiek:** De Groene Amsterdammer en NRC Handelsblad
- **Jong publiek:** Online marketing, samenwerking CJP en We Are Public, Studium Generale EUR, Rotterdam Make It Happen
- **Opbouw International publiek:** internationale persuitnodiging, agenda's en arrangementen, expats
- **Vrije publiciteit:** pers aandacht voor gouden jubileum, festivalhistorie, bijzondere festivaloptredens en acts
- **Zichtbaarheid in de stad:** buitenreclame, citydressing, schermen, object
- **Samenwerkingen:** groepsgewijze benadering van publiek

Het vaste publiek

De trouwe bezoekers van het festival wilde dit feestje natuurlijk niet missen. Via nieuwsbrieven, website en social media weten we deze groep snel en direct te bereiken met inhoudelijke content. Het zijn wel liefhebbers die hun kaarten kopen. Omdat te versnellen hebben we een early birdactie gevoerd, gevolgd door de actie van een gratis jubileumuitgave bij aankoop van meerder kaarten.

De Groene Rotterdammer en NRC - Festivalbijlage en Advertentiecampagne

In samenwerking met De Groene Amsterdammer werd op 22 mei 'De Groene Rotterdammer' gepresenteerd, een bijlage die het jubileumfestival belichtte vanuit historisch en programmatisch perspectief, met hoogtepunten en verworvenheden uit het verleden naast portretten van dichters en bijzondere festivalacts als het optreden van The Last Poets. Alle dichters en acts werden uitgelicht naast de festivalevents op hoofdlijnen. Met de bijlage bereikten we 40.000 lezers van De Groene Amsterdammer - een steeds jongere groep lezers met grote literaire en maatschappelijke interesse. Zelf verspreidden we er nog 5.000 via direct mail, de Doelen en verspreiding op belangrijke plekken in de stad. De bijlage was ook online in te zien, via de eigen website, die van De Groene, de Doelen en via sociale media. De campagne werd ondersteund door advertenties, online en in De Groene, ter aankondiging van en als reminder aan de bijlage.

In dezelfde periode liep de campagne met NRC, een deal die de mogelijkheid bood drie opeenvolgende weken groot te adverteren in zowel ochtend- als middageditie, met groot bereik binnen de literaire en cultureel geïnteresseerde doelgroep.

Jong publiek

Om meer jong publiek te naar het festival te trekken zijn we begonnen bij de programmering. De line-up dichters was divers en jonger dan ooit, hun poëzie aansprekend en maatschappelijk relevant. Ook de grote variatie aan programmaformats bood jongeren naast de lezingen veel variatie en mogelijkheden om actief mee te doen. De entreprijzen lagen voor jongeren beduidend lager, de toon van de campagne was 'jonger' en gericht op de programmaelementen die voor hen interessant waren, zoals bepaalde dichters, Poetry on the Block, Poetry Nights, Poetry Park, maar ook de discussies en interviews over maatschappelijk relevante poëzie. In communicatie zochten we jongeren op via een samenwerking met CJP, met We Are Public, met *Rotterdam Make It Happen* en Studium Generale Erasmus en de EUR en een ambassadeursproject op universiteiten. Het betrof extra inspanningen naast alle acties op social media, of bijvoorbeeld acties met Rotterdampas en Uitagenda/Uitmail.

Alle inspanningen waren niet voor niets: uit het publieksonderzoek bleek dat 16% van het festivalbezoek jonger dan 30 jaar was, van het nieuwe publiek was 25% jonger dan 30.

Internationaal publiek

Vanuit de wens meer internationaal publiek voor het festival te interesseren is begonnen aan het verwerven van meer internationale naamsbekendheid. Het bleek niet eenvoudig buitenlandse pers naar Rotterdam te halen, dat lukte in een enkel geval. Via Rotterdam Partners stond het festival in alle internationale agenda's, en acties onder expats (Expatcentrum Rotterdam, EUR, I Am Expat) leverde veel nieuwe gezichten op. Natuurlijk hebben we de Engelstalige Facebook en Twitteraccounts van Poetry ingezet, o.a. met naast info over dichters en programma's ook arrangementen i.s.m. hotels en hostels. De Internationale Netwerkmeeting die Poetry i.s.m. het Nederlands Letterenfonds organiseerde was een succes. Een begin waarop kan worden doorgewerkt.

Vrije publiciteit

Klap op de vuurpijl was de stroom aan berichtgeving over het festival in de media. Vooraf was gekozen om een mediaspecialist in te zetten op vrije publiciteit. De vele haakjes en het bijzondere van de vijftigste editie zouden veel media op de been kunnen brengen. En hoe: de jubileumuitgave met Ahmed Aboutaleb werd belicht in Pauw, maar ook in de Volkskrant, de opening van het festival met The Last Poets en het Metropole Orkest was de hele dag op het NOS journaal en NOS Online te vinden, veel dagbladen (Ad Rotterdams Dagblad, NRC Handelsblad) hadden aandacht voor de historische jubileumuitgave *In poëzie en oorlog* van scheidend directeur Bas Kwakman en ook The Last Poets haalde kranten als Trouw, NRC en Parool. VPRO's 3 voor 12 besteedde aandacht aan Poetry Park. Ook in lokale media (AD, Uitagenda, Havenloods, Vers Beton) kwam het festival ruim over het voetlicht. De golf aan berichtgeving over het jubileum in de media versterkte alle andere campagnes aanzienlijk.

Zichtbaarheid in de stad

Naast zichtbaarheid online is ingezet op zichtbaarheid in de stad. Het feestaffiche, affiches met de festival line-up en flyers werden verspreid, festivalbeelden en -animaties waren op schermen te vinden bij Rotterdam CS, Westblaak en op metrostations, RailTV kondigde het festival een week lang aan in treinen en op perrons, er stonden banieren en two-signs en er hing een groot geveldoek op de Doelen. Op het Kruisplein stond 'De Kast', een opvallende futuristische drie meter hoge 3D-print van een boekenkast, waaruit hoogtepunten uit het Poetry-verleden klonken. Ook voor Poetry Park werden apart nog posters en flyers verspreid. In combinatie met alle persaandacht kon eigenlijk niemand om het 50e Poetry International Festival heen.

Samenwerkingen

Net als andere jaren benaderde Poetry International verschillende culturele en maatschappelijke instellingen om samen hun achterban een aanbieding voor festivalbezoek te doen. Dit jaar deden we dat met Museum Boijmans van Beuningen, Centrum Voor Dienstverlening, Goethe-Institut, Alliance Francaise, Leeszaal West, de Doelen, Operadagen Rotterdam, NS Spoor e.v.a.

Bovenstaande geeft een impressie van hoe gewerkt is aan publieksverbreding en biedt een basis voor komende jaren. Niet alleen waren de bezoekers jonger, het publiek gemengder en internationaler, het waren er vooral ook veel meer. De bezoekersaantallen komen uit op 225% van het gemiddelde van de vijf voorgaande festivalédities.

7. Toelichting op de organisatie 2019

Statuten

In het jaar 2015 is er een start gemaakt met het aanpassen van de Statuten van de Stichting. In die statuten stond nog bepaald dat de Gemeente Rotterdam een beslissende stem had bij het benoemen van (nieuwe) bestuurders. Zowel de Gemeente Rotterdam als Poetry International vonden het beter de statuten in dat opzicht aan te passen. Van de gelegenheid is ook gebruik gemaakt om de statuten verder te stroomlijnen zodat ze ook uit het oogpunt van governance geheel bij de tijd zijn. In februari 2019 zijn de statuten verleden en gelden zij voor de Stichting.

De statuten wijzigden onder meer de duur van een bestuurstermijn en het aantal malen tot herbenoeming. Het was 3 maal een termijn van 3 jaar en dat werd gewijzigd in twee maal een termijn van vier jaar. Benoeming vóór wijziging kende dus termijnen van drie jaar, (her)benoemingen van ná wijziging vier jaar. Een uitzondering is gemaakt voor de voorzitter en secretaris. Omdat zij in hun 2e termijn zaten bij herbenoeming, en een derde termijn statutair niet mogelijk werd, is hun 2e termijn met terugwerkende kracht van 3 naar 4 jaar gewijzigd. Zie daar voor het rooster van aftreden.

Bestuur

Het bestuur vergaderde in 2019 zes maal. Daarnaast kwam het bestuur voor een strategische sessie bijeen in december, met het oog op de voorbereiding van de kaders van het Meerjarenbeleidsplan 2021-2024.

De bestuursvergaderingen volgen de jaarlijkse verantwoordingscyclus (jaarverslag, jaarrekening) op de voet. Voor specifieke onderwerpen (financiën, juridisch advies, beleid, strategie, lobby, rechten etc.) werden afzonderlijke bestuursleden bij de besluitvorming betrokken.

Nicole Grootveld, penningmeester, gaf bij het aangaan van een tweede termijn in 2018 al aan die niet geheel uit te kunnen dienen. Mireille Pondman is als nieuwe penningmeester medio 2019 toegetreden en de overdracht heeft in goed overleg plaatsgevonden. Ook in 2018 is een vacature ontstaan wegens voortijdig vertrek van bestuurslid Anne Schroën. Na herziening van het bestuursprofiel is bovendien een zesde zetel vrijgemaakt. Voor de aldus ontstane twee vacante plekken werd eind 2019 openbaar geworven. De nieuw geworven leden Babeth Fotchind en Miriam Piters werden per 15 januari 2020 benoemd.

Daarbij is nadrukkelijk de Code diversiteit en inclusie toegepast en is er op dat punt extra inspanning geleverd bij het werven. Eenmaal per jaar evalueert het bestuur zelf het al dan niet voldoen aan de code, middels een vooraf opgestelde en ingevulde vragenlijst.

Poetry International onderschrijft de Code Cultural Governance en hanteert een bestuursmodel met directeur. De omvang en doelstellingen van de organisatie rechtvaardigen de keuze voor een bestuursmodel. Voor het bestuur is een actueel profielenmatrix en aftreedrooster opgesteld. Het bestuur ontvangt alleen reiskostenvergoeding.

In de komende beleidsperiode borgen we de drie codes (Cultural Governance, Diversiteit en Inclusie en Fair Practice) en het gesprek over de toepassing van de codes (evaluatie) door deze met het bestuur jaarlijks te agenderen.

Medewerkers

De organisatie werkte in 2019 met 5,2 fte, verdeeld over 7 personen. Voor de verschillende activiteiten, met name voor de jubileumeditie in 2019, werden freelancers en vrijwilligers ingeschakeld. In totaal werken bijna tachtig mensen, vooral Rotterdamse inwoners, mee aan de realisatie van onze activiteiten.

Vanaf februari 2018 was directeur Bas Kwakman wegens ziekte niet in staat zijn functie uit te voeren. Conform de Wet poortwachter is gewerkt aan de re-integratie in eigen functie, welke eind 2018 in het eerste kwartaal van 2019 verwacht werd. Begin 2019 werd duidelijk dat hij niet terug zou keren en op 1 juli 2019 werd het contract met een vaststellingsovereenkomst beëindigd. De directie werd ad interim vervangen door Dries van Ingen, voorheen directeur van Boom uitgevers Amsterdam. Diens aanstelling omvatte 10 uur per week. Daarnaast werden bepaalde directietaken waargenomen door twee medewerkers, Katja Nootenboom (financiën/secretariaat) en Jan Baeke (programming). Per 1 oktober trad Inez Boogaarts als nieuwe directeur in dienst.

In 2019 werkten, naast eerder genoemde Jan Baeke en Katja Nootenboom, ook Feline Streekstra (programming en coördinator vertalingen), Marjolijn Abel (productie), Jan Coerwinkel (communicatie) en Jan Willem van Hemert (web/archives) vast voor Poetry International. Vaste vrijwilligers zijn Alice Voortman-Frielink en Christie van Hoffe.

Workshopleiders voor het educatieprogramma Louder Than A Bomb waren: Elten Kiene, Ivan Words, Karin van Kalmthout, Mariana Hirshfeldt, Jermaine Berkhoudt en Dean Bowen.
Workshopdocenten voor de Poetry Academy waren o.m. Peter Swanborn en Myrthe Leffring.

Stichting Poetry International valt niet onder de Wet Normering Topinkomens.

Toelichting op het prestatieoverzicht

Het 50e Poetry International Festival in 2019 duurde vier dagen en had de Doelen als hoofdlocatie. In die periode werden ook festivalactiviteiten op andere locaties gepresenteerd, zoals Poetry Park. Het bezoek aan het festival is ten opzichten van 2018 ruim verdubbeld, van 3845 naar 7663 festivalbezoeken.

Met de zogenoemde Prologen in de Doelen, L/V en Kunsthall keken we gedurende het hele jaar met publiek uit naar het jubileum. Daarnaast werden presentaties georganiseerd in het kader van De Grote Poëzieprijs, de Poet in Residence en de serie See U Later Illustrator samen met de Kunsthall. In 2019 werd de Grote Poëzieprijs (vh VSB-Poëzieprijs) overgedragen.

In het prestatieraster (H9) is een andere definitie van de telling(en) gehanteerd. Zie aldaar.

Toelichting op de jaarrekening

Stichting Poetry International sluit het boekjaar met een negatief exploitatiesaldo van € 96.846

Het verlies is met name ontstaan door overschrijding van de begroting op weg naar het 50e festival met name wat betreft de ontwikkeling van een huisstijl, website, kunstwerk en intensieve marketingcampagne.

Specifieke toelichting per post

Na bestemming van het resultaat heeft de stichting een positief eigen vermogen van € 54.108 per 31 december 2019.

8 Functies en nevenfuncties – bestuur Stichting Poetry International 2019

Dries van Ingen tot 1 juli 2019

Functie: interim directeur Stichting Poetry International

Nevenfuncties:

- Lid bestuur Gouden Ganzenveer
- Lid van het Lof-college, jury innovatieprijs uitgeverijen voor vak en wetenschap
- Executive coach bedrijfsleven en culturele instellingen (zelfstandig)

Bas Kwakman tot 1 juli 2019

Functie: Directeur Stichting Poetry International

Nevenfuncties:

- Stg Clio (bestuur); Stg Letteren en Samenleving (bestuur); Stg Tollens Literatuurprijs (bestuur)
- Initiatiefgroep 14 Mei Rotterdam (lid); Adviesraad Stadspodium Rotterdam (lid)
- Comité van aanbeveling Brienenoordeiland (lid); Comité van aanbeveling Stichting Literair Nederland (lid)
- Auteur bij De Arbeiderspers/ Singel Uitgeverijen, auteur bij AZULPRESS
- Docent Poëzie Schrijven (zelfstandig), beeldend kunstenaar (zelfstandig)

Inez Boogaarts vanaf 1 oktober 2019

Functie: Directeur Stichting Poetry International (vanaf 1 oktober 2019)

Directeur van de Zukunftsakademie NRW, Duitsland, Bochum (tot 30 september 2019)

Nevenfuncties:

- Lid/ plv VZ Raad van Toezicht Groninger Museum, Groningen
- Lid/penningmeester Raad van Bestuur Vlaams Cultuurhuis De Brakke Grond, Amsterdam
- Jurymitglied, ZukunftsGut – Preis der Commerzbank-Stiftung für institutionelle Kulturvermittlung, januari 2018 – september 2020, Frankfurt am Main (DE)
- Fachbeirat Interkultur Ruhr, Regionalverband Ruhr, Essen (DE) (tot 1 oktober 2019)
- Extern jurylid, Selectieprocedure directeur Cultuurhuis de Warande (Turnhout, BE), April –mei 2019

Siebe Weide

Functie: Directeur van de Museumvereniging (tot augustus 2019)

Nevenfuncties:

- Voorzitter Stuurgroep Code Diversiteit en Inclusie (tot eind 2019)
- lid raad van advies Academie voor Cultuurmanagement
- voorzitter Parfum de Boem Boem

Nicole Grootveld (tot 19 maart 2019)

Functie: Directeur Operations Vermogensbeheer MN

Martin de Haan

Functie: literair vertaler en criticus

Hans Bousie

Functie: Directeur bij bureau Brandeis B.V. (hoofdactiviteit)

Nevenfuncties: Directeur van God in Frankrijk B.V. (de holding van waaruit Bousie zijn advocatenactiviteiten uitvoert)

Mireille Pondman (vanaf april 2019)

Functie: directeur RKD Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis

Nevenfuncties: Vice-voorzitter Raad van Toezicht Stichting Bibliotheekservice Passend Lezen

Rooster van aftreden – ultimo 2019

Naam	Functie	Datum aantreden	Datum aftreden (zie: statutenwijziging)	termijn
Mireille Pondman	Penningmeester	01 mei 2019	1 mei 2023	1e
Siebe Weide	Voorzitter	11 november 2013	11 november 2020	2e
Martin de Haan	Secretaris	17 februari 2014	17 februari 2021	2 ^e
Nicole Grootveld	Penningmeester	19 maart 2015	19 maart 2019	2 ^e
Hans Bousie	Algemeen lid	1 december 2015	1 december 2021	2e

Profielen

Verdeling van deskundigheid in 2019:

Hans Bousie (1960), directeur Bureau Brandeis

- Juridisch, met name auteursrecht; leidinggeven

Martin de Haan (1966), literair vertaler en criticus

- Letteren, met name vertalen

Mireille Pondman (1970), directeur RKD Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis

- Financiën; Digitale archieven; leidinggeven; Kennis van de Code Diversiteit en Inclusie, Cultural Governance en Fair Practice

Siebe Weide (1968), voormalig directeur Museumvereniging en stichting Museumkaart

- Cultuursector, landelijk en stedelijk; leidinggeven; Rotterdams netwerk; ervaring en kennis van de Code Diversiteit en Inclusie, Cultural Governance en Fair Practice

Prestatieoverzicht 2018-2019

Prestaties	Jaarplan 2018	Realisatie 2018	Jaarplan 2019	Realisatie 2019
Aantal presentaties	45	128	11	10*
Waarvan presentaties in Rotterdam	30	118	11	10*
*onderdelen van presentaties van o.m. de Poet in Residence vonden zowel in Rotterdam als daarbuiten plaats (Amsterdam, Vlaanderen)				

Kengetallen bezoek

Totaal kengetallen bezoeken	Jaarplan 2018	Realisatie 2018	Jaarplan 2019	Realisatie 2019
Aantal bezoeken	8000	5963	5500	9650
Waarvan betalend	5000	4166		8096
Waarvan in schoolverband	1500	624		1036
Kengetallen bezoek Rotterdam				
Aantal bezoeken Rotterdam	5500	4755	5300	9270
Waarvan betalend Rotterdam	4000	4500	4650	7901
Waarvan in schoolverband Rotterdam	1500	624	350	1036

Het Festival in 2019 duurde vier dagen, met als hoofdlocatie De Doelen+ in 2018 en 2017 duurde het festival 7 dagen.

Presentaties

Definitie presentaties in 2019: het Festival (4 dagen, en daarmee 4 presentaties), plus presentaties van De Grote Poëzieprijs, de Prologen (opgeteld 1), Poetry Academy (opgeteld 1), Louder Than A Bomb (opgeteld 1), Poet in Residence (opgeteld 1), Poetry Park (**totaal 10 presentaties**). Sommige activiteiten van de Poet in Residence vonden zowel in Amsterdam als Vlaanderen plaats.

In de telling is sprake van 1 presentatie voor Louder Than a Bomb (ondanks dat in totaal tien klassen en meerdere scholen deelnemen) en ook de 8 verschillende cursussen van de Poetry Academy zijn als 1 presentatie opgenomen. Poetry on the Block – te zien als onderdeel festival-, See you later illustrator (samenwerking met Kunsthal), Dichter des Vaderlands – in 2019 enkel betrokken op afstand- en ‘Gedicht is een bericht’ zijn niet als aparte presentaties opgenomen. Dat is afwijkend ten opzichte van 2017 en 2018

In vergelijking met 2017 en 2018 vallen derhalve de totale activiteiten (presentaties) lager uit. Het aantal cursussen in het kader van de Poetry Academy en educatieprogramma LTAB zijn niet minder, maar zijn

administratief wel anders verwerkt dan in 2017 en 2018. Ook zijn de presentaties van de Poëzie Prijs niet meer opgenomen omdat dit project werd overgedragen. Ook de keuze voor hoofdzakelijk één locatie heeft gevolgen voor de 'administratieve' presentaties, maar in de praktijk neemt het aantal activiteiten en programmaonderdelen niet wezenlijk af, afgezien van de Poëzie Prijs en DDV.

Bezoeken

Het aantal bezoeken aan het festival in 2019 is verdubbeld. 3845 personen legden in totaal 7663 festivalbezoeken af. 54% van de bezoekers bezocht het festival voor het eerst. Daarnaast namen mensen deel aan activiteiten in het kader van presentaties en het jaarprogramma. Ook namen ruim 1000 jongeren via school aan activiteiten van Poetry deel, zowel binnen als buiten het festival (Louder Than a Bomb), bezochten cursisten van de Poetry Academy acht verschillende cursussen, met minimaal 8 deelnemers buiten het festival, plus de verschillende workshops binnen het festival.

Online Bezoekers

	Realisatie		
	2017	2018	2019
Bezoeken website totaal	2.155.550	2.363.079	1.536.240*
Aantal unieke bezoekers website	1.686.351	1.845.468	567.633
Bereik social media - volgers totaal	50.419	54.522	58.830
Twitter Nederlands - volgers per 31-12-2017 resp. 2018 en 2019	1395	1545	1693
Twitter Internationaal - volgers per 31-12-2017 resp. 2018 en 2019	17580	19682	22585
Facebook Nederlands - volgers per 31-12-2017 resp. 2018 en 2019	4079	5184	6312
Facebook Internationaal - volgers per 31-12-2017 resp. 2018, 2019	26365	26361	25.945
Instagram: onbekend verloop: - volgers per 20-02-2020 = 2369	1000	1750	2295

* Migratie van de gehele website naar andere server met gewijzigde url's van de individuele pagina's, en de splitsing van de websites (poetry.nl als aparte site voor festival en activiteiten), waardoor het aantal bezoeken gedurende ongeveer een half jaar sterk teruggelopen is. In het najaar trok het bezoek duidelijk weer aan.

Bijlage 1 : Statistieken

Poetry International ARCHIVES (www.poetryinternational.org) in 2019

In 2019 werden de volgende nieuwe internationale publicaties toegevoegd:

Landendomeinen

- 1 publicatie (1 dichter) - ARGENTINIË
- 1 publicatie (1 dichter) - AUSTRALIË
- 1 publicatie (2 dichters) - BELGIË
- 1 publicatie (3 dichters) - CHINA
- 2 publicaties (5 dichters) - ISRAËL
- 2 publicaties (5 dichters) - NEDERLAND
- 1 publicatie (4 dichters) - MEXICO
- 1 publicatie (1 dichter) - OEKRAINE
- 1 publicatie (1 dichter) - PORTUGAL
- 2 publicatie (5 dichters) - TURKIJE
- 3 publicaties (8 dichters) - VERENIGD KONINKRIJK

Poetry International Festival

- (24 dichters / updates)
- 5 publicaties =
- 7 artikelen

Poetry International AARCHIVES bevat per 31 december 2019:

1632 dichters
11710 originele gedichten
7833 vertalingen Engels
2075 vertalingen Nederlands
307 video poems
2105 audio poems

Totaal toegevoegd in 2019:

42 nieuwe dichters
278 nieuwe originele gedichten
190 nieuwe vertalingen Engels
68 nieuwe vertalingen Nederlands
30 video poems
78 audio poems

Google Analytics

Google Analytics geeft voor 1 januari 2019 tot 1 januari 2020 het volgende beeld:

1.495.166 page views (bezoeken) door 540.000 users (unieke bezoekers)

Gemiddeld 4000 bezoeken per dag.

In 2018 waren er 2.263.079 page views, de daling kan verklaard worden door de volgende factoren: migratie van de gehele website naar andere server met gewijzigde url's van de individuele pagina's, en de splitsing van de websites (poetry.nl als aparte site voor festival en activiteiten). In de laatste maanden is een duidelijk herstel zichtbaar.

De internationale FACEBOOK pagina **poetry_int** had op 31 december 2019 **26.318** likes

De TWITTER pagina **poetry_int** had op 31 december 2019 **22.600** volgers.

98 domeinen online

Afghanistan, Albanië, Algerije, Angola, Argentinië, Armenië, Australië, Azerbeidzjan, Barbados, Belarus, België, Birma (Myanmar), Bosnië, Brazilië, Canada, Chili, China, Colombia, Costa Rica, Cuba, Denemarken, Duitsland, Egypte, Estland, Finland, Frankrijk, Georgië, Ghana, Griekenland, Guatemala, Guyana, Hongarije, Ierland, IJsland, India, Indonesië, Irak, Iran, Israël, Italië, Jamaica, Japan, Kenia, Kroatië, Letland, Libanon, Litouwen, Macedonië, Maleisië, Mandaatgebied Palestina, Marokko, Mauritius, Mexico, Moldavië, Mongolië, Namibië, Nederland, Nederlandse Antillen, Nepal, Nieuw-Zeeland, Nigeria, Noorwegen, Oeganda, Oekraïne, Oman, Oostenrijk, Pakistan, Palestina, Peru, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, Saint Lucia, Servië, Slovenië, Slowakije, Soedan, Spanje, Suriname, Syrië, Taiwan, Tanzania, Tsjechië, Tunesië, Turkije, Uruguay, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Zimbabwe, Zuid-Afrika, Zuid-Korea, Zweden, Zwitserland.

83 talen (aantal gedichten)

Afrikaans (98), Albanisch (3), Arabisch (219), Armeens (6), Assamees (21), Baskisch (8), Wit-Russisch (8), Bengalees (47), Birmees (74), Chinees (457), Corsicaans (1), Kroatisch (266), Tjechisch (6), Deens (25), Dogri (3), Nederlands (1714), Engels (3751), Estlands (23), Fins (21), Vlaams (17), Frans (275), Fries (22), Galicisch (5), Georgisch (29), Duits (307), Grieks (96), Gujarati (37), Hebreeuws (536), Hindi (97), Hongaars (16), IJslands (6), Indonesisch (28), Iers (92), Italiaans (257), Japans (402), Kachin, Jingpho (3), Kannada (23), Khasi (6), Koreaans (17), Koerdisch (1), K'iche (1), Lets (3), Litouws (20), Maithili (7), Malayalam (46), Manipoeri (15), Marathi (36), Maya (1), Meerdere talen (5), Ndebele (18), Ndebele (2), Nepalees (20), Noors (140), Oriya (16), Persisch (113), Pools (53), Portugees (393), Punjabi (23), Roemeens (106), Russisch (83), Sarnami (1), Servisch (3), Serbo-Croat (2), Shona (33), Sindhi (2), Slowaaks (2), Sloveens (163), Sotho (5), Spaans (916), Zweeds (90), Tamil (26), Telugu (12), Tsonga (3), Turks (88), Oekraïens (109), Urdu (17), Vietnamees (6), Wayuu (1), Wels (7), Xhosa (9), Yankunytjat (1), Zimbabwe (1), Zulu (20)

Addendum

Acht principes Governance Code Cultuur 2019

In het kader van de Governance Code Cultuur zijn acht principes gedefinieerd. Het bestuur van Poetry International onderschrijft deze principes en past ze toe. Hieronder volgt een korte toelichting.

1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren, onder meer door organisatie van jaarlijks festival, kennis over te dragen via platformfunctie en vertaalde poëzie te bewaren in een online database en deze regelmatig te vernieuwen. Vanuit een grote betrokkenheid bij de stad in al haar facetten zet het bestuur zich in om zo veel mogelijk toegevoegde waarde te leveren aan het culturele klimaat in de stad en daarmee aan de aantrekkelijkheid van Rotterdam voor bewoners en bezoekers. De organisatie heeft een professioneel bestuur met een directeur, en geeft ruimte aan betrokkenheid van belanghebbenden.
2. De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan (pas toe én leg uit). Het jaarverslag maakt melding van de rechtsvorm en het besturingsmodel van de organisatie. Het jaarverslag dat op de website van de organisatie is geplaatst, geeft o.m. aan dat de drie codes Cultural Governance, Code Diversiteit en inclusie, en Code Fair Practice worden toegepast, gaat nader in op de wijze waarop de organisatie overleg voert met interne en externe belanghebbenden; hoe het bestuur functioneert en (zelf)evalueert; licht het beloningsbeleid toe en de benoemingstermijnen, en in verslag en op site staan de (neven)functies van bestuurders vermeld.
3. De bestuursleden van Poetry International zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.
4. Bestuurders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar. Er is een taakverdeling van voorzitter, penningmeester en secretaris met daarnaast 'gewone' leden. De directeur legt gevraagd en ongevraagd, en tijdig, verantwoording af aan het bestuur en geeft deze alle informatie die nodig is voor het goed kunnen functioneren.
5. De directeur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie. Daarover legt de directeur verantwoording af aan het bestuur.
6. Het bestuur en de directeur gaan zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie. De directeur is verantwoordelijk voor de naleving van wet- en regelgeving, het artistiek en zakelijk beleid en het beheersen van de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten van de organisatie en haar medewerkers. Het bestuur bespreekt regelmatig met de directeur de uitvoering van het op de organisatie toegesneden beleid, in het bijzonder mbt risicobeheersing en controle.
7. Het bestuur voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.
8. Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. In september 2020 wordt, geïnspireerd door de tool 'zelfevaluatie' van Cultuur + Ondernemen, het kenniscentrum op het gebied van governance in de cultuursector, een zelfevaluatie van het bestuur plaatsvinden. Het jaarlijkse functioneringsgesprek met de directeur zal in augustus 2020 plaats vinden.

NACHRICHT VON DER DEUTSCHEN SPRACHE, 2026 AD

*Berlin wenn es gelingt, bin ich ein Feld voller Raps,
verstecke die Rehe und leuchte wie dreizehn
Ölgemälde übereinander gelegt. wenn es jetzt schon
gelingt, will ich Schaum sein vom Sirup irakischer
Datteln, Würfel aus türkischem Honig, syrischer
Lyrik, eine rundgeschliffene geometrische Form wie
Kiesel, Wiesenblüten, Bonbonmund, sprichs aus: ich
bin das Pidgin der schönen, schwarzlockigen,
schweren Jungs, die ihre Rhymes austeilen in
zärtlichen Bomben, gucksdu: keiner fliegt hier in die
Luft außer den Tauben. (wenn es nicht gelingt, will
ich meine Sprache vergessen. je suis ein Feld voller
Monokultur, erstickte die Schlehen und drehe mich
weg. je suis nicht mehr mein eigen Heimatland,
jedoch) wenn es gelingt, werden wir, ihr alle und ich,
zeitgleich ein Kinderlied reimen wie aus einem
einzigen Mund voller Raps, wir werden ein
fließender Leim sein auf weißem Papier. wir
werden leicht sein und schwer. vor allem aber
werden wir sein.*

NIEUWS OVER DE DUITSE TAAL, 2026 A.D.

*Berlijn als het lukt ben ik een veld vol koolzaad,
verstop de reeën en straal als dertien olieverf-
schilderijen bovenop elkaar gelegd. als het nu al
lukt wil ik het schuim zijn van de siroop van Irakese
dadels, blokjes van Turkse honing, Syrische poëzie,
een rond geslepen geometrische vorm als kiezels,
weidebloemen, bonbonmond: spreek het uit, ik
ben het pidgin van de knappe, zwart gelokte
zware jongens die hun rhymes verspreiden in
fijnzinnige bommen, hebikwatvanjeaan: niemand
vliegt hier in de lucht behalve de duiven. (als het
lukt wil ik mijn taal vergeten, je suis een veld vol
monocultuur, verstik de sleedoorn en draai me weg.
je suis niet meer mijn eigen heimatland, echter)
als het lukt zullen wij, jullie allemaal en ik,
gelijktijdig een kinderlied rijmen uit één
enkele mond vol met koolzaad, we zullen een
vloeibare lijm zijn op wit papier. we zullen
licht zijn en zwaar. maar vooral
zullen we zijn.*

© Ulrike Almut Sandig (Duitsland)

Uit: Ich bin ein Feld voller Raps

Vertaling: Ton Naaijken

